

Rendelkezett, ki hová... a botokat és kar... minnek vasgolyó van... az őrségek feláll...

orru, magas ember, hosszú kezekkel

mi most védjük már bocsánatot ké... ölnék? Nem volt...

ra már visszahúz...

köpcös fiu mög...

ok elmenni rothadt... a másik tábor szó... nap még azt mond...

mellette a többiek... megvívják kezébe... vagy dorongot...

ni. bitangok, az... van vagyunk, eskü... titáni. Kivert ebek

mindkét oldalon a... szegyenkezve elfo... nyuknak foga va...

n háztetőkre ment... st szükség esetén

orgósziel, a tánta... ugyanis, hogy a... tonák nincsenek

a Tiberbe!... t, hogy a szenev... tó elleni hadjá...

nemosaik a kato... él. A köztársasá... zatossga zavaro... zólet csiráit és...

a Kéksárga Ta...

pe!

ális vágya reme... nségükben sokan

uk pokolian meg... zelősen zavaros... ó falai közé. Itt

ei állottak botok... entélybe, de az... és sűrű sorok...

bejártánál. A

ek öreinket? -... zedője.

22 - felett szin...

zün a másik és... a zsidóra.

keletben

Park

Mare)

ittünő gyors és... t fereg... atók

KIADÓHIVATAL TELEFON: 9-77
Str. Baron L. Pop 10
SZERKESZTŐSÉG TELEFON 1-77
 Ejjeli telefon (nyomda) 2-02
ELŐFIZETESI ARAK:
 Egész évre 1150 Let
 Félévre 600 "
 Negyedévre 260 "
 Egy hónapra 70 "
XI évfolyam • 121 szám
 1928 június 5 Ked. **1928**
 • 5688 Sziván 17

Szoci
UJ KELET
 Dr. Ramasetter Róbert Budapest
 szerző 2. II. 8.

Érvénytelen és érvényes eskü

Mától fogva nem érvényes az az eskü, amil Gyulafehérvár főterén a papok kivettek a nagygyűlésre összeraglott nemzeti parasztpárti tömegektől. Az orthodox szent szinódus tegnapi ülése egyhangulag semmisnek és hatálytalannak nyilvánította ki a gyulafehérvári esküt és felhívta a püspököket, akiknek körletébe az esküt kivéve papok tartoznak, hogy fejedelmi vizsgálatot indítsanak ellenük. Imae így döntött az egyházi fórum, de a kormány keze még gyorsabban utolérte azokat, akik az eskükivevés bűnében találtattak és megvonta a kongruát mandátumoktól a görögkeleti és görögkatolikus papoktól, akik akár Gyulafehérvár főterén, akár otthon, a falvakban a nemzeti parasztpárti eskü formuláját elmondatták parasztlókkal.

A szent szinódus olyan szépen indokolja meg az esküt, hogy az előtt fejet kell hajlítani mindenkinek. „Az ország békéjének érdekében, — mondja a határozat — és hogy az ilyen sajnálatos esetek meg ne ismétlődjenek, a papokat eltiltjuk a politikai tüntetéseken való részvételtől, mert az ellenkezik az egyházi törvényekkel.”

Ezzel a szép és tiszteltreméltó indoklással voltaképpen le volna zárva az az ominózus eskü, annál is inkább, mert a szent szinódus az egyház chiarerehiájában a legfőbb fórum, amelynek ítélete ellen appelláta nincsen. A papnak nem szabad elragadtatnia magát a politikai szavazólétektől és papi hivatását nem szabad a pártharcok szolgálatába állítani. Így kívánja azt a szent szinódus. De ki kérte számoz azoktól a papoktól, akik oratóriumban szentelték fel a horogkeresztes zászlókat a gyűlölködő kampóba görbült keresztre eskették fel a hivatást és a templomban misét celebráltak a romboló és vad antiszemizmust szóban és tetteiben hirdető liga akcióinak sikerére.

Akkor a kormány nem volt még olyan érzékeny és nem sietett a kongrua megvonásával, sőt még feddő szót sem talált az órában az ilyen papi hivatásokhoz igazán nem illő magatartás elítélésére. Csodálatosképpen a szent szinódus nem tartotta szükségesnek, hogy a kampókeresztre kivett esküt hatálytalanná és semmisnek nyilvánítsa. Még csak fejedelmi eljárás sem indított azok ellen a papok ellen, akik a templomban ünnepelel misével szentelték fel azt a zászlót, amelynek jegyében zajlottak le az leváltkozzék ebbe a kérdésbe, akkor nem ártott volna, ha egy kalap alatt a cuzis-

ta esküt is legalább olyan súlyos elbánásban részesíti, mint a nemzeti parasztpárti esküt. Mert ha ezt nem teszi, akkor örökkön él a gyanu, hogy a kormány ellen nem, de a zsidók ellen szabad szörnyű esküvéseket tenni. Összes zsidó-ellenes atrocitások.

Ma tehát az a helyzet, hogy az az eskü, amelyet Gyulafehérváron tettek, nem érvényes többé, holott ez az eskü csak

egy maroknyi ember ellen kötelezte a tömegeket, erőszakosságra nem lázított senkit sem, csak arra kötelezte, hogy addig nem hagy fel a harcral, ameddig a kormány el nem távozik a helyéről. De az az eskü, amelyet a mi fejünkre mondtak, még érvényes. Az az eskü, amelyet a radnai, dornavatrai és más tíz-tíz falusi templomban ismétettek el a pap után, amely minden eszközt jónak talált a

brutalistásokban is megnyilatkozott antiszemita kampányban, az egyház törvényei szerint még ma is érvényes.

Féluton állott meg a kormány és féluton állott meg a szent szinódus. Így valahogy mégis pártize van ennek a más-képen nagyon helyes határozatnak. Es ha már a kormány és a szent szinódus jónak látta, hogy a maga tekintélyével be-

Peking elfoglalása után egész Kinát elárasztják a kantoni csapatok

Peking, június 4. Hosszas és véres küzdelem után a délkinai csapatok szombaton olyan döntő csapást mértek Csangcsolin hadseregére, hogy az ütközet után lehetővé vált számukra Pekingbe való bevonulásuk. A bevonulás tegnap, vasárnap délután történt meg. Újabb jelentések szerint a délkinai csapatok olyan élnél törnek előre, hogy várni lehet egész Ki-

na általuk való elfoglalását. Japán politikuskok véleménye szerint Peking elesével a nyugalom egész Kinában rövidesen helyreáll. Epen ezért a japánok nem ragaszkodnak telejs mértékben eredeti követeléseikhez és beírják azzal, ha a kantoni kormány sajnálkozást fejezi ki a japán alattvalókkal szemben tanúsított

magatartásért. A délkinai csapatok végleges győzelme természetesen Londonban helyesebben az imperialista politikai exponenseinek körében nagy Jehangoldást eredményezett, miért is az új kínai kormány elismerését illetőleg a konzervatív kormány körében nagyfokú tartózkodás észlelhető.

Szociáldemokratákból, a centrumból és a német néppártból alakul meg az új német kormány

Mi okozta a német nemzeti párt teljes letörését

Berlin, június 4. Az Uj Kelet tud.) A németországi közvéleményt most legintenzívebben az új kormány megalakítása foglalkoztatja. A sajtó egybehangzóan megállapítja, hogy a német választók a jobboldali politika ellen döntöttek és ennek az új kurzusnak legszembeötlőbb jelensége, hogy a német nemzetek száz-három mandátumról hetvenháromra csökkentek le. A párt elvesztette mandátum-állományának egyharmadát és elvesztett kétféle szavazatot jöhet, egyetlen párt annyi pénzt nem költött választási agtációra, mint a német nemzetiek pártja, amely mellett ott állott Hugenberg hatalmas sajtókonzernje is.

hatvankilenc mandátumról hatvankettőre. Meglehető figyelni, hogy a centrum munkásválasztóinak egy része a szociáldemokratákhöz és kommunistákhoz pártolt át. Ez azt jelentette főképp, hogy a párt baloldali frakciója élesen elítélte azt a tényt, hogy a centrum szövetkezett a reakcióval, elítélte, hogy Marx, akit egykor a köztársasági pártok a birodalmi elnökségre jelöltek, vállalta egy jobboldali kormány elnökségét. Tiltakozás volt ez továbbá az ellen is, hogy Wirth, aki a legintranzigensebb demokratája volt a centrumnak, csak nagy fáradsággal tudott biztosítani magának egy helyet a birodalmi választó-histán. Redukálódott továbbá a német néppárt is öt mandátummal. Egész bizonyos, hogy többet veszített volna, ha a párt vezetője, Stresemann nem csinált volna becsületes külpolitikát. A legnagyobb igazságtalanság azonban a demokrata párttal történt, amely egyharmadát veszítette eddig is csekély mandátumainak. A demokrata párt az egyetlen volt a középpártok között, mely következetesen vonakodott résztvenni a jobboldali kormánykoalícióban. A német választók azonban ezáltal a legradikálisabb módon fejezte ki elégtelenségét a jobboldali kormány ellen és pedig azzal, hogy semmiféle középpárttal nem volt hajlandó együttmenni.

semmiféle kormánykoalícióban, mert nem akarja vállalni a felelősséget. Felelté érdekes jelenség, hogy egy párt épen azért, mert politikamentesnek mondja magát, 1 millió 400 ezer szavazatot tudott maga mellé állítani. Németországban még azt hiszik az emberek, hogy lehet pártot alakítani azzal a feladattal, hogy csakis tisztára és egyedül, a választók érdekeit képviseljük. Azokban az országokban, ahol már generációk ismerik a parlamenti rendszert, nagyon jól tudják, hogy a partikuláris érdekeket is csak politikai pártok tudják képviselni, mert csakis ezek a pártok rendelkezhetnek államhatalom felett.

A szociáldemokraták elbörtörése

Legtöbbet nyertek a választási harcban a szociáldemokraták. Százharmincegy mandátum helyett százötvenkettőt kaptak, 6 millió választó helyett 9 millió szavazó mellettük. Ez nem jelenti, hogy Németország szociálistikusabb és marxistább, mint volt azelőtt, mindössze azt jelenti, hogy az ország megcsömörlött a német nemzetiektől és azoktól, akik egy követ fújtak vele. Együttal azonban azt is jelenti ez a győzelem, hogy az ország nem kívánja a radikális szociális reformokat. A szociáldemokratapárt ugyanis, amióta a német köztársaságban hatalomra jutott, felelősségének tudatában olyan politikát csinált, amely távolított minden utópiától és amely a reális tényeket vette tekintetbe, vagyis amely tényleges államférfiúi politikát folytattott. A német munkásság többségének is ez felel meg a legjobban. A német munkás nem radikális és aki az, az már a kommunista pártban van. A kommunista párt is jelentősen gyarapodott, de ebből a gyarapodásból világosan látni lehet, hogy Németország sok millió dolgozója közül mindössze 3 millió akar gyökere-

Petroleum mentes
hajszesz azonnal megszünteti a hajhullást.
 Kapható drogeriakban, gyógyszerárakban és illatszertárakban.
 Vezérképviselő: B. L. A. X. București, Strada Batistei No 14.

SELECT Norma Schaefer és Oscar Shaw kiváló művészek Művészter megható drámában

szociális változást a birodalomban. Felvetődik tehát a kérdés, mi következik ezután? az új parlamentben erős és biztos többsége (284 szavazat 198-al szemben) a nagy koalíciónak lesz, amelyhez tartoznak: a centrum, a német néppárt, a demokraták és szociáldemokraták. Kivülről nézve, a kormányalakulás ilyen módon nem is fog nehézségbe ütközni, azonban, aki belülről ismeri a viszonyokat, nagyon jól tudja, hogy különösen gazdaságpolitikai kérdésekben a szociál-

demokrácia és a német néppárt között óriási nagy az ellentét. A néppárt a nagyiparosság pártja, a szociáldemokrata párt pedig a munkásságé és a kis-exisztenciáé. Az ellentétek elsimítására már komoly akciók kezdődtek és az ügyek mai állása szerint, a nagy koalíció létre is fog jönni és pedig egy szociáldemokrata kancellárral az élen. A közeljövő fogja megmutatni, vajjon valóság-e ez a kombináció. P. G.

A fenyőtől a selyemharisnyáig

A műselyem diadalutja

A vegyi iparunk alig van olyan ága, amely olyan bámulatos fejlődésre tekinthet vissza, mint a műselyem készítés. Még nincs negyven éve, hogy Chardonnét gróf Bescanconban az első műselyemgyárat megnyitotta. 1891-ben a műselymet az első időkben természetesen csak mint pótananyagot tekintették és a valódi selyem termelése mellett a műselyem elenyésző mennyiségekben került a piacra, de rövid időn belül az új anyag erős konkurrensé lett az igazi selyemnek és alig néhány évized alatt tetemesen túlszámnyalta a valódi selyem termelést. Legjobban igazolják ezt a következő számok: 1913-ban 9 millió kilogramm műselymet gyártottak, 1924-ben 50-70 millió kilogramm műselymet gyártottak, viszont a valódi selyem világtermelése ugyanabban az évben 30 és fél millió kilogrammra rugott. Ez a viszony természetesen azóta még eltölthető a műselyem javára.

Mi sem igazolja jobban a műselyem létjogosultságát, mint az a körülmény, hogy egy pótananyagból, amely különösen a háborús évek szűkös idejében tett elsőrangú szolgáltatásokat, teljes értékű és felbecsülhetetlen fontosságú textilanyagká fejlődött.

Hogyan készül a műselyem? Első állomása a műselyemkészítésnek a cellulóze előállítása. A cellulóze vegyileg a cukrokkal és keményítővel rokon vegyület. A fának és növényi rostoknak fontos alkotórésze. A fiatal növényi rostokban meglehetősen tiszta állapotban található, míg az öregebb rostokban különböző más anyagokkal, így pl. a fában ligninanyagokkal, gyantákkal, gumianyagokkal és egyéb anyagokkal van keverve s többé-kevésbé laza vegyi rokonságban. Ipari fontossággal a fa alkotórészei közül csak a cellulóze bír, amely a vízmentes, száraz, fa anyagának kb. 50-60 %-át teszi ki. A cellulóze fontos ipari termék, mert a műselyemgyártáson kívül a papírgyártásnak és a lőszergyártásnak kiindulási anyaga. A cellulóze nyeréséhez főleg a fenyőtől és mint a műselyemgyártás egy részéhez, a gyapot feldolgozásánál visszamaradó hulladékokat, (szaknyelven „linters”) használják.

A cellulózet ma két fontos eljárás sze-

rint készítik. A nátroneljárás szerint, amellyel először szalmát dolgozták fel. A szeszkává vágott szalmát, vagy az erősen felaprózott fát, vagy a gyapot-hulladékokat egy kb. négy méter magas és két méter átmérőjű üstben rétegesen berakják, kb. 6%-os nátronlúggal átítatják majd 7-8 légkörnyomású gőzzel közvetlen főzik. A fázhoz valamivel erősebb lúgot használnak. A nátronlúghoz hasonló szolgálatot tesz a kén-nátrium és a nátron-szulfát (kén-savas nátrium) is, azonban nagyon kellenetlenné a melléktermékként fellépő buizós gázok. A másik, elterjedtebb eljárás, a szulfiteljárás, amely szerint a nyersanyagot a régebbi álló, vagy a modernebb fekvő erős vaspléhől készült, befűtött kátraktól üstökben szulfidgázzal (kén-savas kalcium oldata feles kén-savban), vagy direkt gőzzel, vagy indirekt főzik. A direkt főzésnél, amikor a gőz a keverékbe behatol, az oldat természetesen hígul, ezért magasabb hővel és magasabb nyomással kell dolgozni, mint az indirekt főzésnél. A direkt főzésnél a főzés tartama 8-15 óra, az indirekt eljárásnál 16-24 óra, az üstök nagysága szerint. E két eljárás szerint nyert cellulózet, nátroncellulózet vagy szulfidcellulózet még egy hosszadalmas tisztító eljárásnak kell alávetni, amelynek eredményeként megkapjuk a műselyemgyártás kiindulási anyagát.

A műselyemgyártás lenyego abból áll, hogy a cellulózet alkalmas eszközökkel oldatba visszük, ezt az oldatot vékony nyílásokon keresztül nyomjuk (Düsen) és az oldóanyagot mentesítjük, máltal vékony fonál alakjában a cellulózet, vagy annak termékét visszaverjük. A műselyemgyártás is többféle eljárást ismer, amelyek mind erre az egy sémára vezethetők vissza, csak az oldós, az oldóanyagok és a vizsanyeréshez használt anyagok különböznek.

A legrégebbi, Chardonnét-téte eljárás a cellulózet salétromsavval kezelte; miáltal nitrocellulózet kapott, ami a lőgyapottal rokon. Az eljárást úgy vezette hogy főleg dinitrocellulózet kapjon, ezt alkohol és aether keverékben feloldatta, a szűrőpástát oldatot nagyon keskeny nyílásokon végző üvegesöveken átvonta negyven légkör nyomás alatt. Az oldóanyag, az alkohol-aether keverék elpárolog és különböző módon visszanyerhető. A felgombolyított fonalat szulfidromsavval mentesítik és fehérítik. Ez az igen drága és tűzveszélyes eljárás már ritka, de még használhatóan van.

Rézselym (Glanzstoff). A cellulózet rézoxidnak ammoniákos oldatában oldják, finom nikkelszítán átszűrjük és csak két légkörnyomással, azelőtt 50-60 %-os kén-savba, ma inkább 30 %-os nátronlúghoz nyomják. A felgombolyított, még réztartalmú kék fonalat híg kén-savban mossák, miáltal a szintelen fényes cellulóze fonalat kapják. Ezt az eljárást ma már nagyrészt elhagyták, csak a később említendő „Adler” selyem előállításához használják. Igen előnyös ennél az eljárásnál az alacsony nyomás.

Viskose selyem. A cellulózet híg nátronlúggal kezelik és szénkénben oldják, az oldatot pedig, hogy tiszta, nem zavaros fonalat kapjunk, szahadkén-savas sóoldatokba (fűrdőkbe) nyomják. A fonalgombolyagokat fehérítik és kifeszítve

szárítják. Az eleinte jelentkező nehézségek meg vannak oldva és ma a viskose eljárás a legszebb és legolcsóbb műselymet szállítja.

A műselyemfonál előállításához (fonásához) a fonást Chardonnét a selyemhernyótól teste el. Ebben is, mint sok más ipari termékénél és műszereknél a természet volt az emberiség tantója. A kollódium és rézselymet üvegnyílásokból, viskoselymet arany nyílásokból fonják. Am az emberi technika még sem tudja a természetet utolérni, legfeljebb csak utánózni és így nem sikerült oly finomságu fonalat előállítani, mint a selyemhernyónak. Ezen a nehézségen is segítettek, amennyiben a rézselymfonalat a fűrdőben megnyújtják, miáltal a fonál vékonyabb lesz. Ez a fent emeltet „Adler”-selyem, talán a legértékesebb, mindenesetre nagyon értékelt és drága műselyem. A fehérített, szárított nyersfonalat azután a szokásos módon céná-vá fonják.

A műselyemgyártás természetesen azokban az országokban fejlődött ki, ahol a nyersanyagok, fa és többféle vegyszer könnyen és olcsón állanak rendelkezésre, így tehát egyrészt az erdőgazdag országok, Svédország, Norvégia, Kanada, másrészt fejlett vegyi iparral bíró országok, Németország, Franciaország, Olaszország, Anglia, vanek

előnyben, míg az Egyesült-Államok mindkettő felett rendelkezik. Ezt láthatjuk a műselyemipar eloszlásán, az Egyesült-Államok a műselyemgyártás kb. 30, Németország 18 és Olaszország 12%-a felett rendelkezik.

Románia rengeteg erdővel szintén rendelkezésre van egy erős műselyemipar megerősítésére.

Mint minden fiatal iparág, a műselyemipar is nagy nehézségekkel küzdött eleinte. Nagy nehézség volt a vásárló közönség hiányatlansága a „pótselyem” ellen, ami fölül sem közelített meg a selyem tulajdonságait. A legtöbb nehézséggel sikerült a vegyésznek meggyőződni, így sikerült a műselymet a természetességgel szemben ellenállóbbá tenni, azonkívül egy „melegebb” műselymet előállítani (a műselyem jobb hővezető lévén, a viselésnél hideg érzést kellet), a műselyemkészítmények elaszticitását fokozni. Festéshez pedig a műselyem sokkal alkalmasabb a természetes selyemnél. A műselymet ma a textilipar minden ágában alkalmazzák, de főleg a harisnya és fehérneműkészítésnél, mivel a kötött áruknál nem „törik” a műselyem, míg a szövött műselyem áruknak nagy hátránya, hogy a hajtásokon törnek. Ezekkívül a műselyem legfontosabb anyaga a szalag, paszománt, díszítés és bitorzávetiparnak.

A rendőrprefektus megrendszabályozza a kolozsvári piacot

A piaci viszontárusítók csak kilenc óra után vásárolhatnak a termelőktől

(Cluj-Kolozsvár, június 4. Az Uj Kelet tud.) A piaci árusok szabad kereskedelmének enyhébb ellenőrzése következtében az utóbbi időben, különösen az élelmiszer piacon olyan állapotok kezdtek uralkodni, amelyek számos panaszra szolgáltatott okot. Az árak duplájukra emelkedtek, sőt nagyon sok zöldségáru és egyéb élelmi cikk ára háromszorosára emelkedett.

A rendőrség ellenőrzési osztályához érkezett panaszok alapján a rendőrprefektus megette az intézkedéseket az anomáliák megszüntetésére, az elmúlt napokban négy rendőrségi társaságban razziát tartott az élelmiszer piacon, amelynek kiemetele nem várt eredményeket hozott.

A rendőrségi vizsgálók megállapították, hogy az élelmiszer és zöldség- viszontárusítók eldugott utcákban, nehezen hozzáférhető helyen voltak kénytelenek felülni sátraikat, úgyhogy a fogyasztók között csak véletlen folytán kerülhetett abba a helyzetbe, hogy a termelőktől vásároljon. Ezzel szemben a viszontárusítók (piaci árusok) már korán hajnalban megjelentek az általuk jól ismert termelői sátraival és összevásárolták készleteiket. Pár perccel később pedig kétszeres és háromszoros áron adták fel rájuk.

A razzia folyamán megállapították többek között, hogy a karalábé darabját — amelynek eladási ára két lej kellett volna legyen, — hat lejért árusították, a tiz lejes uborkát harminc lejért, a negyven lejes cseresznyét 80-90 lejért, a burgonya kilogramját 24 lej helyett 40-48 lejért árusították. Meg lehetett állapítani azt is, hogy a kolozsvári árak jóval felette állnak a temesvári és ara-

di áraknak, annak ellenére, hogy ez az esetleges szállítási költségekkel se volna megindokolható.

Razzia után Berleau rendőrigazgató jelentést tett tapasztalatairól Mihai prefektusnak, aki erre a következő rendelkezést fogantatosította:

A viszontárusítók a jövőben csupán 9 óráig tudnak árulni a kilencig a vevőközönség a termelőktől vásárolhat beszerzési áron. A rendőrprefektus úgy találja és ez szociális szempontból helyes is, hogy azok, akik kilenc óráig tudnak menni ki a piacra bevásárolni, azok megfizethetik a viszontárusítók hasznát is. A viszontárusítók (kafók) így is arra vannak kötelezve, hogy fekete táblásként jelöljék áruikat.

Mihai prefektus annak a véleményének adott kifejezést, hogy a piacon uralkodó lehetetlen állapotok a piaci árusok elszaporodására vezethető vissza. A rendőrség ellenőrzési osztálya ezért statisztikát fog készíteni arról, hogy hány piaci árusnak van iparengedélye s annak tanulmányozása után, hogy a piacon hányra van ténylegesen szükség, esőkkénteni fogja a számukat. A prefektus ezt abból a szociális szempontból tartja helyesnek, hogy egy piaci árus sokkal produktívabb munkát végezhet, mint azt, hogy egy egész napon keresztül 200 lej értékű zöldséget adjon el.

URANIA-MOZGO
Strogoff Mihály II. és utolsó része
Monopol Filmcentrál
Jón Lewis Stone legújabb filmje
Ördög szigete (Kannibálok)

DREHER-HAGGENMACHER
társzi SÖR különlegességei
Forgalomba kerültek

Butorárleszállításra
határoztuk el magunkat, hogy üzemünk munkáját foglalkoztatásunk ha tehát
olcsó és jó butori
Bösendorfer, Stingl, Wirt, Productivgesellschaft és Hofmann
zongorát, pianinót,
akar vásárolni, ne sajnálja az utat Marosvásárhelyre és tekintse meg
Székely és Réti
butorgyár Rt.
hatalmas raktárait. Hitelekpes egyenlekek kedvező fizetési feltételek

6
H
Az Uj Kelet az zsidóság...
Főszerkesztő: D...
Felcélós szerkes...
Az Uj Kelet cí...
forrás me...
— Fagy és szagon. Buda hajnalban ors el a földet. gyümölcsösök nyekben és k...
kat okozott. a jászágbeli fagyot észlelt
— Uj hadb...
ták az orszá...
A hadgyimn...
kezdődően u...
osztotta az o...
gyéket szét...
sói. kolozsvá...
mesvári had...
res- és Nag...
hoz csatolták...
Dambovita, B...
Bacau, Neam...
szék, Udvar...
nyert illeté...
bírószághoz...
Szamos, Nas...
Szatmár, Szil...
megyek tart...
ság a Mehéd...
nyadi hadbí...
Végül a tem...
hoz a temest...
szőrénymegy...
ták be.
— Mussoli...
vizirepülő-dar...
Mussolini tee...
lőgépen, amé...
titkár vezető...
repült, ahol...
tengeri repül...
tével Mussol...
elégedését fe...
majd a repül...
tiába. Róma...
megtekintésé...
lapos háztét...
— Ácssege...
relharca egy...
röl jelentik: a...
Hermina-n...
amint hazafe...
között össze...
közhuszárral...
att már rége...
megpillantva...
tott és réar...
vett elő és a...
mind a kette...
összeestek...
mindkét sebe...
ellen megind...
— Hevesi...
hangverseny...
zajlott le sz...
názium dísz...
növéndékeim...
fölt terem s...
ban részesít...
A kitűnő pe...
rével valóba...
ket ért el. A...
éves csodagy...
börnyi Máty...
tyásnak, az...
gyermekve...
zönséget. S...
ven szonatin...
PANAMA...
megjött...
risti és b...
Tarka pana...
Férfi és nő...
malok és ala...
CA...
K...
PANAMA GLU...

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a törzsszerkesztés megengedjék meg.

Fagy és dér pusztított Magyarországon. Budapestről jelentik: Tegnap hajnalban országsszerte dér pusztította el a földeket. A dér főleg a szőlőkben gyümölcsösökben, ezenfelül a veteményekben és kukoricában is nagy károkat okozott. Sopron vidékén, valamint a jászágóbeli Tápóbiacsán 2-3 fokos fagyot észleltek.

Uj hadbírósi körzetekre osztották az országot. Bukarestből jelentik: A hadügyminisztérium június elsejétől kezdődően új hadbírósi körzetekre osztotta az országot. Az erdélyi megyéket szétosztották a craiovai, braszói, kolozsvári, nagyszebeni és temesvári hadbíróskörzetek között. Fogarasi és Nagyiküllömegeket Craiovához csatolták. A braszói hadbíróskörzethez csatolták a brassói, Dambovita, Prahova, R-Sarat, Putina, Bacau, Neamt, Csik, Brassó Háromszék, Udvarhely és Buzaumegyékre nyert illetékességet. A kolozsvári hadbíróskörzethez Alsófehér Maros, Kolozs, Szamos, Naszód, Máramaros, Bihar, Szatmár, Szilágy, Kisküküllő és Tordamegyék tartoznak. A szebeni hadbíróskörzethez a Mehedinti-i, gorji, szebeni és hunyadi hadbírósi ügyekben illetékesek. Végül a temesvári hadbíróskörzethez a temestoronai, aradi és krassószörényi katonai ügyeket osztották be.

Mussolini megszémmelt az olasz vizeirepülő-dandárt. Rómából jelentik: Mussolini tegnap reggel egy vízi repülőgépen, amelyet Balbo légügyi államtitkár vezetett, Ostiából Orbetellóba repült, ahol megtekintette a Földközi-tengeri repülődandárt. A szemle végeztével Mussolini nagy beszédben megelégedését fejezte ki a látottak fölött, majd a repülődandár élén visszatért Ostiába. Róma lakossága az ünnepek megtekintésére tömegesen lepte el a lapos háztetőket.

Acésgéd és közhuszár véres közelharca egy lány miatt. Budapestről jelentik: Tegnap éjjel egy óraker a Hermína-úton. Máté János acésgéd amint hazafelé ment, katonákkal találkozott össze, köztük Zsipka Ferenc közhuszárral, akivel szerelmi ügy miatt már régen haragban volt. Zsipka, megpillantva Máté Jánost, kardot rántott és reárohant. Máté erre bicskát vett elő és azzal védekezett. Végül mind a ketten számos sebből vérezve összeestek. A mentők szállították mindkét sebesültet a kórházba. Zsipka ellen megindult a katonai nyomozás.

Hevesj Piroska növendékeinek hangversenye. Nagy siker jegyében zajlott le szombat este a katolikus gimnázium dísztermében Hevesj Piroska növendékeinek hangversenye. A zsűri teremtő nem akaró óvációban részesítette a Hevesj növendékeit. A kitűnő pedagógusnő egyéni módszerével valóban rendkívüli eredményeket ért el. A szereplők között 4-5 éves csodagyermek is voltak. Az ök között Máté János, dr. Mátyás Mátyásnak, az országos hírű sebésznek gyermeke valóságos fasciálta a közönséget. S miután eljátszotta Beethoven szonatináját, egy ráadást is kény-

Az angol király születésnapján bárói rangra emelte sir Alfred Mondot

LONDON, június 4. György angol király tegnapi születésnapján bárói rangra emelte Bladest, a brit nagyiparosok szövetségének elnökét, sir Alfred Mondot az angol vegyészeti gyárak trösztjének elnökét, Targutawsen Romnan és Halborn alsóházi képviselőket, Williams ezredesét, Eduard Cherwyn ir képviselőt és Holloydot, az angol-perzsa petróleum-tröszt elnökét. Sir Mond, Romnan és Blades kinevezésük alapján kiválnak az alsóház tagjai közül és így megüresedett kerületeikben pótválasztások lesznek.

Bombamerényletet követtek el Csangcsolin ellen

BERLIN, június 4. A Wolf távirati iroda vladivosztoki távirat alapján közli, hogy Csangcsolin marsall ellen Pekingből történt kivonulása után a Csungtöki-csuj vonalon bombamerényletet követtek el. A marsall súlyosan megsebesült. Kiséretének több tagja meghalt.

A kínai csapatokat a parancsnokság a Mugden-csangtaui vasútvonalon összpontosítja. Remélik, hogy Mugden körül a rendetlenül menekülő északkínaiakat ismét rendezett hadsereggé csoportosíthatják át s innen a Gobi sivatag déli és keleti szegélyén rendszerben vonultatják vissza Mandzsuriába.

Az elementáris felháborodás hatása alatt a jugoszláv külügyminiszter habozik parlament elé terjeszteni a nettunói egyezmény ratifikálását

BELGRAD, június 4. A nettunói egyezmény ratifikálásának ügyében szenzációs fordulat állott be. Az országsszerte elementáris erővel fellángoló olasz-ellenes tüntetések és a jugoszláv ellenzék által inaugurált parlamenti botrányok Marinkovics külügyminisztert, aki pedig mindezekig leginkább forszorizta az egyezmény ratifikálását, gondolkodóba ejtették. A külügyminiszter, mint Belgrádból jelentik, nem lehetetlen, hogy elállt attól, hogy a szkupstina elé terjeszse ratifikálás végett a nettunói egyezményt.

Vilnának Litvánia fővárosává történt hivatalos nyilvánítása miatt a lengyel-litván viszony újra elmérgesedett

VARSÓ, június 4. A litván kormány a napokban közölte az ország új alkotmányának szövegét, amely Vilnát Litvánia fővárosának proklamálja. Zalesky lengyel külügyminiszter ezzel a szenzációs fordulattal kapcsolatban jegyzéket intézett Waldemaras litván miniszterelnökhez, melyben kijelenti, hogy Vilnának Litvánia fővárosává való kikiáltását a lengyel kormány Lengyelország területi integritása ellen irányuló üres tüntetésnek tartja, mely minden jogi alapot nélkülöz. A jegyzék hangsúlyozza, hogy Lengyelország jogát Vilnára az 1922 évi béni lefolytatott népszavazás és az 1923-iki nagykövetségi konferencia ismerte el. A lengyel külügyminiszter sajnálkozással jelenti ki, hogy Litvánia alkotmánymódosítása csak megnehezíti a folyamatosan lévő lengyel-litván tárgyalások meggyezésre irányuló munkáját. Végül a jegyzék hangsúlyozza, hogy a litván alkotmánymódosítás elentétben áll a népszövetségi alkotmány szellemével is.

telen volt még eljátszani. A másik csodagyermek Kádár Kató, aki, mint vendég lépett fel és K. Hevesi Erzsébetnek tanítványa. Komoly művészetet produkált. Játékában egy mély művészi intuíció nyilvánul meg. Mozartot játszotta, majd „Csoda apó” című saját szerzeményét. A koncert favoritjai Vámos Magda és Farkas Annus voltak akik egyébként Hevesj Piroska leg jobb növendékei. Farkas Annus művészi átérzéssel, briliáns technikával interpretálta Chopin C-moll Nocturne-jét. Vámos Dusi Rachmaninoffot játszotta. Virtuozitása valóságos frapirozta a közönséget. Salamon Katónak briliáns technikája, Löwi Pistának nagy muzikálitása. Stefanidesz arikMának majdnem csiszolt technikája van. Stotter Sanyi valóságos kis virtuoz. Kitűnőek voltak még Léb Margit, Berkó Annus, Salamon Sári, Steiner Jucika, Izsák Laura és Neufeld Endre.

Az éhínségtől való félelem miatt lázadás tört ki több oroszországi faluban. Stockholmból jelentik: A Péterváron megjelenő Pravda jelentése szerint az Arhangelszktől délre eső területen forradalom tört ki. A parasz-

ság elűzte a községi szovjetteket, megszállotta a községhezát, a csendőrség épületét és szembeszállt a rendcsinálásra kiküldött karhatalommal. Revall távirat a parasztlázadást azzal magyarázza, hogy a lakosság burgonyája és buzakészlete hetekkel ezelőtt elfogyott s a rendetlen közlekedés miatt az utánpótlás késett. Az elégedetlenséget és a forradalmi hangulatot tehát az éhínség től való félelem váltotta ki. Most, hogy a nép az élelmezési hivatal által elindított célmisherszállítványokat megkapta, megnyugodott s a lázadás, amely nem is volt olyan nagyméretű, mint amilyennek beállították — megszűnt.

A Lipótmezőre szállítottak egy kleptomániás budapesti soffírt. Budapestről jelentik: A Nagykovácsi-erdőben tegnap délután egy kiránduló társaságtól Krupiczter János harmincéves állásnélküli soffír egy ridiküllt ragadott el. Üldözöbe vették, mire Krupiczter a rét szélén álló autéhoz rohant amelybe beugrott és el akarta indítani. Gyújtókulcs hiányában azonban nem sikerült neki, mire elfogták. Krupiczter egy szót sem szólt, csak rop-

pant jóízűen el kezdett kacagni. Az előhívott rendőr Krupiczert előállította a főkapitányságon. A jegyzőkönyv felvétele közben Eckert István detektív-felügyelő észrevette, hogy az asztalról eltűnt az órája. Az órát Krupiczter zsebében találták meg s amikor megkérdezték tőle, hogy miért lopta el az órát, azt felelte, hogy kíváncsi volt, mióta tart a kihallgatása. Ezután úra elkezdett kacagni úgyhogy ömlöttek a könnyei. Elvitték a rendőrorvoshoz, aki megállapította, hogy Krupiczter beszámíthatatlan. Erre szabadon bocsátották. Alighogy leért Krupiczter az utcára, rögtön beugrott egy ottan álló autóba, de mielőtt elindult volna, ismét lefogták. Az autó gazdája be akarta kísértetni, de a főkapitányságon megnyugtatták, hogy bolonddal van dolga s ezért el kell bocsátani. Erre ismét lekísérték Krupiczert az utcára, hol azonban pár lépés után ismét megismételte az autólopást. Végre is a rendőrség beszállította a Lipótmezőre.

* A 88.845 számra eső nagy jutalomdíjat: 3.500.000 lejt (három és félmillió) a csehszlovák osztálysorsjáték utolsó húzásán a Fortuna-bankház (Bratislava) szerencsés vevői nyerték meg. Lapunk mai számában megtalálja a Fortuna hirdetését. Ne mulassa el a következő sorsjáték 1. osztályához sorsjegyeit postafordultával a Fortuna-bankháznál, Bratislava (Csehszlovákia) megrendelni.

Jutalomban részesítették Ladag István és szerzőtársainak könyvét. Bukarestből jelentik: A román akadémia szombatán osztotta ki az alapítványi jutalmakat. A Radulescu-féle irodalmi díjat, 25 ezer lejt Demostene Botez kapta. Az élet napjai című regényéért. Az Asacu-díjból 25 ezer lejt Ladag István, Dongorez, Chisebita és Decuseara-nak ítélték oda a bünyvadi eljárástól szóló jogi munkáért.

Budapestben tartják meg az ötödik nemzetközi baleseti kongresszust. Budapestről jelentik: Szeptember 2-től 8-ig hétszáz tudós és orvos részvételével tartják meg a magyar fővárosban az ötödik nemzetközi baleseti s foglalkozási betegségekkel foglalkozó orvosok kongresszusát. A kongresszusra kétszáz német, százhetven amerikai, harminchét angol, tizenegy olasz, három japán, számos svájci francia belga holland, svéd, osztrák, spanyol román, cseh és lengyel résztvevő jelentkezett.

Hirdessen az Uj Keletben

Vizmentes
ponyva, zsák
minden célra — eladás és kölcsönzés.
Kárpitos kellékek
Matracok és huzatok. Afrik-Scagrás, Bator-szövetek, zsinorok. Spárga gurtai, Abiak-roletták. Kerti és piaci ernyők.
Boskovics József
Cluj, Strada Regina Maria 15.
Telefon 9-10.

PANAMA **Hölgyeim!** PANAMA
megjött a panamám, a párisi és bécsi udvarozógok.
Tarka panama nálam 250 L darabja
Férfi és női kárpokat 48 óra alatt formálók és alakítók a legújabb formákra
gyári árak!
CARMEN
KALAPÜZEM
PANAMA CLUJ CAL. VICTORIE 4. PANAMA

28 június 5.
ryesült. Alamo
zik Est láthat
lásán, az Egye
gyártás 10 90.
ország 12%-a
dóval szintén
ros műselyem-
rág. a muse-
geakel küzdött
volt a vásárló
a „pótselyem”
a „pótselyem”
zeltette meg a
legtöbb népsz-
nek megair-
elymet a ned-
allobna tenni,
müselmei
jobb hővezető
érzést kellett),
elaszticitását
müselmei sok-
tes selyemnél.
par minden
eg a harisnyá-
mivel a kötött
selyem, míg a
nagy bátrá-
ik. Ezenkívül
anyaga a
és bntorszó-
end-
ári
ásáról-
hogy ez az
el se volna
dörigazgató
Afiba! pre-
rendelést
esupán 9
a vevőkh-
hat besze-
gy kábl-
helyes is,
tul mennék
megfizeth-
is. A vt
arra van-
ablakok
eményének
uralkodó
usok elsz-
A rendőr-
statisztiká-
hány piaci
annak tal-
acon hány-
sokkentení
ezt abból
helyesnek,
adukévebb
hogy egy
téká zöld-
ZGO
első rész
Filmcetrála
Hme
k.)

A szentgotthardi incidens megvizsgálására kiküldött bizottság Ausztriára hárítja a csempészes ódiomát

Háromféle döntés lehetséges az optánsperben. Ma délelőtt nyílt meg a Népszövetség júniusi ülészaka

Genf, június 4. A népszövetségi tanács júniusi ülészaka megnyitása előtt politikai körökben és főleg a sajtóban állandó diszkusszió tárgyát képezik a Népszövetség tanácskozásainak programjára tűzött ügyek. A megvitatásra kerülő szentgotthardi incidens ügyével kapcsolatban a Daily Herald szerint az incidens megvizsgálására kiküldött hármas bizottság jelentése nagyon meglepő megállapításokat fog tartalmazni, különösen az, hogy meglepni az európai közvéleményt.

hogy a fegyvercsempészes ódiomát a népszövetség sem Olaszországra, sem pedig Magyarországra, hanem Ausztriára hárítja.

A Daily Herald az optánsperrel kapcsolatban úgy tudja, hogy Franciaország és Anglia ebben a kérdésben a jelenlegi ülészekon szorosán együtt fognak működni, s minden el fognak követni arra nézve, hogy Romániát a magyar pénzügyi követelések teljesítésére bírják.

Genfben a Népszövetség hivatalos körében az a nézet alakult ki, hogy az optánsperben az egyes feleknek külön-külön és együttve a közvetlen tárgyalások megkezdését fogják ajánlani.

és a tárgyalások megkönnyítése végett egy pártatlan közvetítő bevonására fogják felkérni őket.

Ezekkel egyidejűleg Sanremóból jelentik, hogy Titulescu külügyminiszter teljesen felgyógyult és az optánsper tárgyalására Genfbe utazott.

Bécs, június 4. Genfből érkezett távirat közli, hogy Chamberlain tegnap délután fogadta a szentgotthardi fegyvercsempészes ügyben kiküldött népszövetségi bizottság tagjait, akiket hosszasan tárgyalt. A Genfbe érkezett politikusok és diplomaták a szentgotthardi ügyben semmilyen szenzációs fordulatot nem látnak.

Valószínűnek tartják, hogy a népszövetségi tanács enyhé formában megülését fogja kifejezni a törvények fölött.

Az optánsperben lehetségesnek tartják az újabb halasztást. Az angol külügyminiszterhez közelálló személyiségek szerint Chamberlain, Briand és Stresemann távollétében most nem fog feltétlenül megszokni a végleges döntés meghozatalához, de azt a kijelentést tette,

hogy a szeptemberi ülészekon végleg le kell kerülnie ennek a kérdésnek a Népszövetség napirendjéről.

Az optánsperben különben 3 megoldás számolnak. Ha a Népszövetség még is döntést hozna, ez a határozat háromféle lehet. Vagy benevezik a döntőbíró ságra a Románia által visszatartott bíró, vagy új tárgyalásra utasítják a szembenálló feleket, esetleg harmadik megoldás képen nemzetközi bíróság elé utalják az ügyet.

Ma délután 11 órakor kezdi meg a népszövetségi tanács ülésezését a kubai delegátus elnöklése alatt. A mai ülés csak formális lesz. A fontosabb ügyek kedden és szerdán kerülnek napirendre. Valószínűnek tartják, hogy az ülészek legkésőbb pénteken véget ér.

Budapesti jelentés szerint Apponyi Albert gróf holnap utazik Genfbe, míg Vaikó Lajos magyar külügyminiszter már napok óta tárgyalásokat folytat a különböző országok államférfijaival.

Genf, június 4. A legilletékesebb forrásból nyert értesülésünk szerint egyes

francia lapoknak azok a hírei, hogy Románia kérte volna az optánsper elhalasztását, nem felelnek meg a valóságnak, amit már az a tény is bizonyít, hogy Titulescu főleg azért utazott Genfbe, hogy

személyesen foglalkozzék ezzel a problémával.

Politikusok köréből származó információ szerint Titulescu külügymi-

Mária királyné megköszönte az Amerikában élő romániai zsidóknak a kölcsön körül nyújtott támogatásukért

A kormány egyik tagja szerint a kölcsöntárgyalások befejeződtek. A kölcsön nagyobbik részét az államvasutak kapják

(Bucuresti-Bukarest, június 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kormány a legteljesebb optimizmust nyilvánítja a kölcsön ügyében. Kormánykörökben azt állítják, hogy még a hét folyamán végleg megállapítják a feltételeket, a parlament és a Banca Nationala közgyűlése összehívásának időpontjával egyeztetve. A kormány egyik tagja kijelentette az újságíróknak, hogy az összes kölcsöntárgyalások befejeződtek. A

kölcsön összegének nagyobb része a CFR-t fogja illetni, a többi a stabilizálás céljait szolgálja. Ugy az összeg, mint a kibocsátási árfolyam és az amortizáció nagysága végleg meg van állapítva. Amennyiben egyes államok megtagadnák támogatásukat, úgy a stabilizációt azoknak az országoknak segítségével fogják végrehajtani, akik azt felajánlották. Egyáltalán nem kell attól tartani, hogy a kölcsön kibocsátá-

sa balsikerrel járhatna. Mária királyné ma audiencián fogadta Fischer Leont, az amerikai román zsidók szövetségének elnökét, akit arra kért fejezze ki köszönetét Amerika romániai zsidóságának a kölcsön ügyében nyújtott támogatásért. A királyné egyben annak a reménynek adott kifejezést, hogy közelebből üjből ellátogat az Egyesült-Államokba.

Lezajlott az Averescu-párt temesvári nagygyűlése

Maniu Gyulát éllette a tömeg az Averescanus vezérkar temesvári bevonulásakor

(Timisoara-Temesvár, június 4. Az Uj Kelet tud.) Abból az alkalmából, hogy a néppárt most ünnepli megalakulásának tíz éves évfordulóját, a néppárt több nagyobb városban gyűlést hívott össze. A bányás fővárosában, Temesváron, hétfőn zajlott le az averescanusok gyűlése, nem éppen túlzottan élénk részvétel mellett. A gyűlést a gyárvasi Sörgyár nagytermében tartották meg. Előzőleg a néppárt hívei körülbelül ötszázan kivonultak a pályaudvarra, ahol megvárták a vezér és több régi néppárti korifeus megérkezését. Averescu társaságában voltak többek között Goga, Goldis, Manolescu, Bucsan és Coanda tábornok.

A bevonulás alkalmával a városban nem nagy lelkesedéssel fogadták a néppárt vezérkarát. Több helyütt éltették Maniut és a nemzeti parasztpártot.

A gyűlés déli 12 órakor kezdődött. Először szónokai Goldis, Imbroane és Bogdan voltak, akik az ország mai válságos helyzetéről beszéltek és kihangsúlyozták, hogy egyedül a néppárti politika az, amely a két szélsőség között meg tudná teremteni azt a kormányzati egyensúlyt, amire az országnak szüksége van. A szónokokat a teremben lévő nemzetszervezők több alkalommal megzavarták.

A gyűlés vezérszónoka Manolescu volt, aki egy óras beszédben összegezte a néppárt külpolitikai eredményeit és azt a munkát, amit a gazdasági konszolidáció érdekében végzett. A néppárt politikája az egyedüli pozitív politika a mai zavaros időkben — mondotta — és annak a reménynek adott kifejezést, hogy az ország fejlődése vissza fogja követelni uralomra azt a pártot, amelyet a legnépszerűbb ember: Averescu tábornok vezet.

Petrovič volt közoktatásügyi minisz-

ter beszéde után Averescu tábornok zárta be a gyűlést terjedelmes beszédben. Kihangsúlyozta, hogy az ország konszolidációját fogják szolgálni továbbra is. Támadta a nemzeti pártot, amely a válságos időkben zavart akar kelteni. Egyedül a néppárt az, amely úgy kifelé valamint az országban magában is harmo-

niát tud teremteni. Külföldi összeköttetések és szabadelvű belpolitikája révén a legalkalmasabb arra, hogy az országban a teljes béke és európai állapotok uralkodjanak.

A gyűlést társaságát követte, amelyen számos felkészítő hangzott el.

Az erdélyi tisztviselőknek nem számít kétszeresen a háborus szolgálati idő

A bukaresti semmitőszék feltűnést keltő ítélete. Csak azok háborus esztendeit számítják duplán, akik a román hadseregben szolgáltak

(Bucuresti-Bukarest, jun. 4. Az Uj Kelet tud.) Érdekes és az erdélyi tisztviselőket közelről érintő ítéletet hozott a napokban a bukaresti semmitőszék egyik tanácsa. Vass Ignác, egy erdélyi tisztviselő perelte az államot, mert a háboruban eltöltött katonai szolgálati idejét nem számították be duplán. A legfelsőbb törvényszék ítéletileg kimondotta, hogy csupán azon köztisztviselők szolgálati idejét számítják kétszeresen, akik a román hadseregben szolgáltak 1916—19. között. Ez a nagy feltűnést keltő ítélet megfosztja az erdélyi, bukovinai és besszarábiai tisztviselőket szerzett jogaiktól, mert hiszen az ítéletben megállapított esztendőben ezek közül senki sem szolgált a román hadseregben, miután ezek a területek akkoriban Magyarországhoz, Ausztriához és Oroszországhoz tartoztak. A régi királyságbeli köz-

tisztviselőknek a csatolt területek tisztviselőivel szemben való előnyben részesítése nagy elkeseredést váltott ki és hírek szerint a köztisztviselők szervezeteik útján tiltakozni fognak a méltánytalan elbánás ellen.

Sok kis nöcske mit sem sejtő,
Elcsúfítja májfolt, szeplő.
A „Gyopár Crem“ elmulasztja,
Gyopár szappan elfrasztja.
Ki nem használja, el sem hiszi,
Pedig így van!

MARSI GIZI

Amerikai és angol fürdőruhák és övek, amerikai Fleet Foot fürdőcipők megérkeztek. Fürdősapka lei 25.- SCHUSTER EMIL - (LUJ) Piata Unirii

Páris, jun. A két parti felhívárgos szöke vízbe jás hajó uszi Szomoru f/ den, platár get egy ten Szajna zene lág. Már a talmas bron pén: ugyan meghalni az Egy hatal zaton: »B negyven em a negyven nércsi teme nak!

»Üböső ne egyszer biza kás. — It gyermekek igaz, igaz, hogy az Av gépkocsi me dály, két k közepén. U Párisban, h tatóba kiag porcellán k hány minde ha nem is a cegasszonyi támebleau-i máchnat kut táta nagat latot. — Mé dolog. Van hogy sárkó minden ker a balnatafa bista rölgio ket engedél nek annak s várhat feltár

De ezeket emótkék és feliratokon. házat mutat obelisk kó ugat az elhu sir fölött bro nban is le sok helyütt dícséretét: a tyákról, han külön család hirdetik hog a híres dráa kutyái — a ga művészi hajhászának És szemben sremlek: »C liomos az u feltáplált, u dráma kivon

Ahogy illik nak a díszs kiknek végti ion, vagy a más mellett: hat évet hiva ben. — »Tü gált a Közbi madik me »Top« volt a külön kedve csak a rend sija, kinek »Asniéres há követ.

A többi m tünő sirköve rist japánok tatják sűrhe sirköveken p nyai kivésve galamb is ak és Nono hu társófi szép kíváncsi lesz hat esztende hat szönek neve De vannak egyik sűrhe reáboruló sz láidalmasan k ma. bolygó

a román igazságügyi fórumoknál rendezni az állampolgársági ügyét. A milliárdos perből tehát egy másik érlekes per keletkezett, amelyben

Wildermann kéri a belügyminisztérium jogfosztó és törvénytelen végzésének megsemmisítését,

minthogy maga a belügyminisztérium

volt az, amely Wildermann állampolgárságát több ízben is elismerte és igazolta. Ez az ügy szombaton került tárgyalásra a bukaresti tábla előtt. A tárgyaláson a belügyminisztérium jogi képviselőjén kívül megjelent a Pulp-gyár ügyvédje is, mint Stinnes jogutódja; hogy a belügyminisztériumot támogassa annak a vég-

zésnek a fentartásában, amelynek megsemmisítését kérte Wildermann mérnök Erdemleges döntés azonban nem történt, mert az egész tárgyalási időt jogviták töltötték ki, arról hogy megengedhető-e a peren kívül álló harmadik személy intervenciója. A tárgyalás folytatását június 9-re napolták el.

Máramaros zsidó népe ünnepli dr. Kahnt, a Jonit európai vezérigazgatóját

Dr. Kahn vasárnap délelőtt elutazott Romániából

(Sighet-Máramarossziget, június 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) Mielto és minden tekintetben imponáns lefolyása volt dr. Bernhard Kahn, a Joint európai vezérigazgatója románia látogatásának utolsó állomása: a máramarosszigeti fogadtatás. Máramaros zsidó népének hosszú ideig emlékezetes lesz ez a látogatás, mert dr. Kahn jelenléte meleg ünnepnapokat varázsolt a sok szomorúságot átélte és sötét gondokkal küzdő Máramarosban, ahol szinte megszűnt már minden közös életöröm és ahol jóideje az elkésirendettség nehéz hangulata ül a lelkeken.

Fogadtatás a pályaudvaron

Csütörtökön délután érkezett meg dr. Kahn Máramarosszigetre. Kíséretében voltak feleségén kívül Czeresky igazgató, Aronovici titkár és Schwartz Miksa erdélyi főtitkár. Már a kora délutáni órákban hatalmas embertömeg lepte el a pályaudvar előtti térséget. A Szatmár felől érkező vendégeket Hosszumezőn egy háromtagú fogadó bizottság várta, amelynek tagjai Fuchs Ede, az Árvagondozó elnöke, Jozsvits Lipót, az ortodox hitközség elnöke és dr. Fried Ábrahám a Zs. N. Sz. elnöke voltak. Amikor a vonat befutott a szigeti pályaudvarra, a peronon rendszeres sorokban állottak fel a szigeti zsidóság különböző testületei. A vasuti kocsi előtt a zsidó társadalom vezetőfőfiai és hölgyei fogadták Kahnt és nejét, majd felkísérték a pályaudvari fogadtatásra kiszemelt helyre, ahol dr. Danzig Samu főrabbi üdvözölte a vendéget Máramaros öszszizsidósága nevében.

Dr. Danzig főrabbi üdvözlése

— Öszinte nagy tisztelettel és a szív mélyéből fakadó halálal — mondotta a főrabbi — üdvözlöm Máramaros öszszizsidósága nevében az ősi köszöntéssel: *Salom alechem*. Üdvözlöm elsősorban háromszázhatvan máramarosi hadiárva és azoknak a hadiözvegy anyái nevében, akik az árvák égi atyja után Önben lelnek az atyai jószág oltalmazójukat. Üdvözlöm azon tízezer máramarosi zsidó nevében, akik ezen a területen a nyomor ezer sebével véreznek valamint azon sokkal hatalmasabb embertömeg nevében akik a bizonytalan jövőjük miatti aggodalmukban az Ön akaraterejétől és testvéri szeretettől fűtött felsegítésétől remélik a gazdasági nyomorból való felszabadításukat. Vajha az Ön személyes megjelenése Máramarosban, a máramarosi nyomornak a határkövét képezné, hogy a mai napot, *sziván 12-ét* mint olyan dátumot, amely egy új időnek, a máramarosi zsidóság gazdasági életében történelmi je-

lentőségű korszaknak a kapuját képezi — legkésőbb időkig ünnepelehesük.

— Isten áldását könyörgöm le Önre és kíséretire, akik ebben az áldásos munkásságában odaadó segítőitársai és szeretettel karolják fel a máramarosi nyomor gók gazdasági fellendítését, a nyugatos lakó testvéreink áldozatkésztségével. Legyenek üdvözöltek Isten nevében!

Dr. Kahn válasza

Dr. Kahn válaszában mély meghatottságának adott kifejezést.

— Jól tudom, hogy Keleten, de főképp Máramarosban a zsidóság gazdasági helyzete igen válságos. A felsorolt tényeket ugyan ismerem, de az elhangzott üdvözlő szavak mélyen megrendítettek. Végülül sajnálom, hogy Amerikában nem hallhatták a megható szavakat, de azon leszek, hogy híven tolmácsoljam azokat az Amerikában székelő nagy filantropokkal. Intervenciómnak talán nem lesz meg rövid időn belül a hatásos eredménye, de nemsokára meggyőződik majd Máramaros zsidósága, hogy mennyire szívesen hordozom ezen értékes zsidótömegek gazdasági helyzetét.

Az imponáns üdvözlés után a vendégek autóm a Korona-szállodába mentek.

Délután 6 órakor volt az ünnepélyes fogadtatás az Árvagondozó épületében. Ebből az alkalomból virágokkal, kékfelhér zászlókkal és héber üdvözlő fölírással voltak feldíszítve az Árvagondozó főbejáratai. Árvák állottak sorfalat végig a népes udvaron és lelkes „hadi” kiáltással üdvözölték dr. Kahnt és feleségét. A sorból egy bajos árva leányka lépett dr. Kahn elé, akit megható jidis beszédben üdvözölt az árvák nevében és egy csokrot adott át a vezérigazgatónak.

Az imaház felavatása

Ezután átvonultak az Árvagondozó új imaházába, amelyet az alkalommal avatott fel ünnepélyes kertek között dr. Danzig főrabbi, aki avató beszédeben többek között a következőket mondotta:

— Az első jeruzsálemi templom lerombolásánál a látható oltárt is romba döntötték. A templom edényeit a babyloniaiak magukkal epelték, de mint bölcsünk mondják, a *seürim nigazü*, a templom kapui a beláthatatlanba menekültek. Ez az oltár a zsidó szív, a zsidó együttérzés és áldozatkésztség, amelyel ezt az isteni alkotást a hadiárva imaházát, otthonát és műhelyét életre hívtuk. És ha a harc tóren hősi halált halt atyáink lelkiüdvéért feltört e hadiárvaik lelkéből a zokogó *Jisgádál*, irányítsák könnyelábadt sze-

meiket az ezen falakon lángbetűkben hirdető felirása: „Dr. Bernhard Kahn” és onnan merítsenek vigaszt és életkedvet az élthez és küzdelmeihez.

Ezután a nyitott frigszekrény előtt heber áldásimába foglalta az amerikai

Nemzeti katasztrófa előtt állunk Máramarosban

Elsőnek Fuchs Ede, az Árvagondozó elnöke üdvözlö dr. Kahnt Szavaiban kifejtette dr. Kahn nagy érdemeit a máramarosi Árvagondozó intézmények létrehozásában és tolmácsolta az Árvagondozó üdvözlését. Méltatta azt az áldásos szociális hatást, amelyet az Árvagondozó gyakorolt Máramaros zsidóságára és kifejezést adott ama reményének, hogy ezt a munkát a Joint jóindulata támogatása mellett a jövőben még intenzívebben lehet folytatni.

Jozsvits Lipót, az ortodox hitközség üdvözlését fejezi ki. Eisenstäter Samu a szefárd hitközség nevében üdvözlö a vendégeket.

Dr. Fried Ábrahám megkapó szónoki erővel fejezi ki a Zs. N. Sz. üdvözlését.

— Máramarosban — mondotta dr. Fried —

zsidó nemzeti katasztrófa előtt állunk, ahol nem segít a filantropia, csak az átlagos nemzeti munka.

Itt az alkalom
 Késszerre nagy vagyonhoz jutni. —
Junius hó 25-én
 kezdődik a cs. oszt. sorsjáték húzása, miert is rendeljen azonnal egy sorsjegyet a szerencséjéről közismert

UNGÁR
 bankháztól — Kosice

Matom-u. 20. — A sorsjegyek árai:
 1 Kc 80, 1/2 Kc 40, 1/4 Kc 20, 1/8 Kc 10

adakozó testvéreket és ennek a műnek a megalapítót és vezetőit. A délutáni müncha ima után, amelyet egy hadiárva végzett a templomavató ünnepség véget ért és a közönség átvonult az Árvagondozó dísztermébe, ahol a hivatalos fogadtatás zajlott le.

Nemzeti katasztrófa előtt állunk Máramarosban

lunk, ahol nem segít a filantropia, csak az átlagos nemzeti munka.

Dr. Kahnban nem a filantropot, hanem azt az embert üdvözöljük, akinek ideálja a zsidóság egysége és a zsidó nép regenerálása építéssel és alkotással Máramaros a könnymilliomosok hazája, de ez a tömeg feszült izommal és egyenes hátgerinccel várja a munkalehetőséget.

Ezután Weisz Izrael a Chevra Kadischa és a „Hias”, Weisz Izidor a zsidó kézműiparosok, Gross rabbi a Talmud Tora és a Jesiva, Káhn Dóra a Nőegyletek és Fuchs József csengő héber nyelven a cionista ifjúság nevében üdvözö dr. Kahnt és kíséretét.

Az ünnepélyes fogadtatás ezzel véget ért.

Az Árvagondozó és Népbank díszkönyvüléséről szóló tudósításunkat holnap számunkban közöljük.

Egy suhanc beszökött a fegyházba és fegyenc akart lenni

Kritikát merl mondani a fegyencek „kvalitásairól”, amiért mellözött rabok félholtra verték

Newyork, jun. 4. Különös kalandja volt egy Jerry Taylor nevű, jómódú családból származó suhancnak az egyik vidéki fegyházban. A rémregények és bűntügyi mozdramák anyyira megzavarták az eszét, hogy önként fegyenc akart lenni. Meg akart ismerkedni a fegyencekkel, hogy hallhassa kalandos életük történetét. Bemászott a fegyházba, megkereste ott a ruharak tárt és ide is bejutott az ablakon át kötelhágcsó segítségével. A raktárban fegyencruhát öltött magára, azután elbujt az udvaron és megvárta a reggelt.

Mikor a fegyenceket kivezették celláikból reggeli sétára, észrevétlenül ő is közéjük keveredett. Az örök a séta után megszámlálták a fegyenceket és nagy csodálkozásukra eggyel többet találtak. Hamarosan kiderült Jerry Taylor furfangja. Az örök egyenesen a fegyház igazgatójához vitték a suhancot.

— Miért jöttél ide? — tőle az igazgató.

— Meg akarom ismerni a fegyházban levő híres gyilkosokat és betörőket.

Az igazgatót mulattatta a furcsa eset. Eddig csak olyan fegyenceket ismert, akik meg akarnak szökni a fegyházból de olyan embert még nem látott életében, aki beszökött volna a fegyházba.

— Ha már itt vagy — mondotta a suhancnak — maradj itt legalább egy hétig. Hasznodat fogjuk venni a fegyencek cipészműhelyében Jerry Taylor megköszönte a vendégszeretetet és ott is maradt — cipészinasnak. Megis-

merkedett a cipésmunkára fogott fegyencekkel, akik kérésére szívesen elbeszéltek neki kalandjaikat.

— Na, ki köztünk a legderekbabb legény? — kérdezte tőle egy hatalmas termetű betörő.

Jerry Taylornak egy vasuti tolvaj tetszett meg legjobban és azt nevezte meg legderekbabb legényül. Három fegyencek nem tetszett ez a vélemény és haragjukban annyira elverték Jerry Taylort, hogy a cipésműhelyből a rabkórházba kellett szállítani ápolás végett. Két hétig feküdt a rabkórházban. Ezután a fegyház igazgatójánál értesítésére érte mentek a szülei és hazavitték. Most már nem kíváncsi a fegyházba.

Teszler
 posztó nagyáruházában

Nagy választék
 szövet és bélésárunkban

Főpostával szemben

Szováta-fürdőn

Villa Speranza
 uri panzio
 Szováta-fürdő

a kitünően ismert **אור ארמון** panzió a villa **SPERANZA**-ban, lényeges átalakításokkal, ezidén már **junius hóban megnyílik.**

Elismerten elsőrangú konyha, csukolt veranda. Bejáró vendégeknek külön étterem. — Felvilágosítással és kívánatra prospektussal szolgál. előjegyzést elfogad **dr. Krausz Józsefné** főrabbiné, **Dicsosánmartin** (Dicsőszatmáron)

Kedd, 1928

Zo
 bizalom

Ste
 cég oradea rohat. Az márkák rész rész Költözés m

— Mihály I. severini kultur jelentik: A tu kulturtársaság könyvtár kult tagnap délelőt is résztvevő és asszonyval Cuc nepségen Duc pescu és Fra viselték. Tur leg ünneplés rályt a városi A kulturüme asszony elnök ző tartomány vözlését. Az ü öt gyönyörűen dulást tettek. 8 órakor a k tal visszatért

Megé
 100 le
 „AUR”
 Cluj, Piața

— Hatdokli terelnök. Prág niszterelnök, a lyos szívbaiba lentések szerin hogy egyi kna ni a katasztró utolsó napokba táplálása is a be ütözött. Ca rökben Svehla elé politikaj sz gyobb nyugtak parlamenti erő nehézzé teszik megfelelő utód szu hónapok ó kedő és munk lemondásáról. a lemondás, m prágai képvisé inányzó koalíc tudta volna tar lönben már me mányelnök sze de egyetlen kö zik olyannak, ludna maga kö

— Molnár F. nek. Budapest renc nevé ism ezuttal nem m harmadizben k fását. Teliesan kapjuk a hírt. Darvas Lili be budapesti királ nemsokára me gvalás a válóp zött állítólag m részletekben is Minaketten ve ki legyen előz Különösen a v rézték el tokék vas Lili a váló hez meg Rein híru némete sz nemrégén vált től.

Zongorát Sternberg

bizalommal a világhírű
cég oradeai lerakatában vásárolhat. Az összes jobb világ márkák raktáron. 5 évi jótállás részletre is.
Költözés miatt leszállított árak

Mihály király résztvevett a turnuseverini kulturünnepségen. Bukarestből jelentik: A turnuseverini Teatrul című kulturtársaság és a Bibicescu-féle könyvtár kulturünnepségeit rendezett tegnap délelőtt, amelyen Mihály király is résztvevett édesanyja, Elena hercegné asszonnal együtt. Akormányt az ünnepségen Duca, Anghelescu, Stelian Popescu és Franasovici miniszterek képviselték. Turnuseverin lakossága meglepetésben részesítette a kis királyt a városba való bevonulása alatt. A kulturünnepségen Elena hercegné asszony elnökölt és fogadta a különböző tartományok kiállítóit az ünnepség után a vendégek gyönyörűen felszített hajón kirándulást tettek Orsovára, ahonnan este 8 órakor a király és kísérete vonatral visszatért Bukarestbe.

Megérkeztek
100 lejes órák
„AUR” ékszerüzlet
Căuș, Piața Unirii 29. szám

Hatodik a csehszlovák miniszterelnök. Prágából jelentik: Svehla miniszterelnök, aki már hosszú ideje súlyos szívbeteg, az utolsó jelentések szerint annyira elgyengült, hogy egy kápról a másikra lehet várni a katasztrófa bekövetkezését. Az utolsó napokban már a súlyos beteg táplálása is a legnagyobb nehézségekbe ütközött. Csehszlovák politikai körökben Svehla miniszterelnök halála elé politikai szempontból is a legnagyobb nyugtalansággal néznek. A mai parlamenti erőviszonyok ugyanis igen nehézkesek, hogy Svehla helyett megfelelő utódot kapjanak. Már hosszú hónapok óta szó volt a betegkedő és munkaképtelen miniszterelnök lemondásáról, de mindeddig elmaradt a lemondás, mert senkit sem kaptak a prágai képviselőházban, aki a mai kormányzó koalíciójával össze tudta volna tartani. A kombinációk különben már megindultak a jövő kormányváltás szempontjából, de egyetlen kombináció sem mutatkozik olyan, amely biztos többséget adna maga köré gyűjteni.

Molnár Ferenc és Darvas Lili. Budapestről jelentik: Molnár Ferenc nevére ismét szárnyra kaptak a hírek, ezúttal nem mint íróét, hanem mint aki harmadikban kéri házasságának felbontását. Teljesen megbízható forrásból kapjuk a hírt, hogy Molnár Ferenc és Darvas Lili beadták a válókeresetet a budapesti királyi törvényszéken, ahol nemskára meg is tesz az első tárgyalás a válóperben. A házastársak között állítólag már a legaprólékosabb részletekben is létrejött a meg egyezés. Minakentén versenyeznek abban, hogy ki legyen előzetesen a másik iránt. Különösen a vagyonjogi kérdéseket tárgyalták el tökéletes egyetértéssel. Darvas Lili a válóper befejezése után férjéhez megy Reinhardt Maxhoz, a világhírű német színházigazgatóhoz, aki csak nemrégiben vált el Pozsonyban feleségétől.

Sajtóhiba. A kolozsvári zsidó kórházgyógyászat legutóbb megjelent hirdetésében sainálatos tévedés csúszott be. A hirdetés aláírói között szerepelt ugyanis a kórházgyógyászat elnöke: dr. Sebestyén József is. ezúttal sajtóhiba folytán, mint titkár. E tévedést a kórház vezetőségének kívánságára azzal a megjegyzéssel korrigáljuk, hogy olvasóink közül aligha volt valaki, aki ne tudta volna, hogy Sebestyén József, a kolozsvári ortodox hitközség elnöke, egyúttal a kórházgyógyászat elnöke, nem pedig titkár.

Figyelem! Megjelent a Codul Civil Austriac, Osztrák Polgári Törvénykönyv (Kötelmi rész 859—1502 §§). Összeállította: Dr. Cămpăan Simion ügyvéd. A könyv ára fizetve 280 lej, csinos kötésben 320 lej. A mű csupán a kötelmi részhez kb. 3000 bírósági határozatot tartalmaz. Az összes bírói határozatok a törvénykönyv vonatkozó szakaszaihoz vannak csoportosítva.

Mentsünk meg egy kis fiút! Egy jobbsorsra érdemes övgyeaszony öt éves kislának megbénult a lába. Ha ortopéd-készüléket kap, a gyermek megmenthető. Ellenkező esetben amputálni kell jobblábát. Felhívjuk a jószívű embereket, mentsek meg az okos és jószívű gyermekeket! Adományokat az Új Kelet kiadóhivatala közvetíti és nyilvánosan nyugtázza.

Békebeli méretekben zajlottak le a bécsi löversenyek. Bécsből jelentik: A tegnapi lezajlott osztrák löversenyek Derby-díját harmadfélszázzal Festetics György gróf 1000 lej nyerte el. A löverseny rendkívül sok előkelettség jelenlétében, óriási pompában, békebeli méretek között zajlott le.

Schmidt kapitány Honoluluból a Fidzsiszigetek felé repül. Honoluluból jelentik: Kingsford Schmidt kapitány repülőgépe, amely Sanfranciscóból, a Csendes-óceán átrepülve, miután tegnapi délután megérkezett Honoluluba, tegnap útra startolt és jelenleg utban van a Fidzsiszigetek felé.

Justitia malmai. Bécsből jelentik: Josef N. bécsi börtönös még 1908-ban 13 éves korában, amikor egy szilgyártónál inaskodott, összesen tíz korona értékben börtönarabokat lopott gazdájától és azokból apró használati tárgyakat készített saját maga számára. A szilgyártó feljelentésre megindult a vizsgálat. Az inasgyereket kihallgatták, akta készült az ügyről, a törvényszéki tárgyalás azonban, hogy, hogy nem, elmaradt. Már mindenki megelégedett az esetről, mikor az idén az államügyészség valahogy kiásta az aktát. Az egykori szilgyártótanonc ellen, aki ma tekintélyes kereskedő, ismét megindult az eljárás. Josef N. természetesen elévüléssel védekezett a tárgyaláson, az államügyészség azonban sikerült bebizonyítania, hogy a hatóság eljárást az elhunyt husz esztendő alatt nem adhat el, sőt épen energikus nyomozás folyt az egykori inasgyerek tartózkodás; helyének földelésére. Arról már az ügyészség sem tehet, hogy ez a nyomozás husz esztendőt vett igénybe, miért nem érdeklődött a vádlott ügyének állása felől. A bécsi bíróság a törvény betűi értelmében a husz év előtt elkövetett gyermekesély miatt büntetésnek mondta ki a kereskedőt lopás vétségében, tekintettel azonban a nyomozás enyhítő körülményekre nem nem szabott ki büntetést. A börtönös, mit tehetett egyebet, megnyugodott az ítéletben.

Csempészésért letartóztatták Mexikó vezérkari főnökét. Newyorkból jelentik: Mexikón keresztül érkező táv iratok szerint Callez Mexikó köztársasági elnöke elrendelte a mexikói hadsereg vezérkari főnökének, José Alvares tábornoknak a letartóztatását. Előzetes nyomozás folyamán ugyanis bizonyítást nyert, hogy Alvares tábornok összejárzott néhány külföldi nagykereskedővel, akikkel összeköttetésben rendszeresen menesztették a Mexikó területére. Úriást kárt okozta az ottani kincstárnak.

Ön is gazdag akar lenni?

A csehszlovák osztálysorsjáték erre bőven alkalmat nyújt önnek!

Legnagyobb nyeresemény szerencsés esetben

13 millió lej = 2,600.000 Kc

Két jutalomdíj a 5 millió lej = 1.000.000 Kc

Két nyeresemény a 1 1/2 millió lej = 300.000 Kc

Két nyeresemény a 1 millió lej = 200.000 Kc

Két nyeresemény a 1/2 millió lej = 100.000 Kc

és sok egyéb nyeresemény a 450.000, 400.000, 350.000, 300.000 lej azaz 90.000, 80.000, 70.000, 60.000 stb. Kc értékben. — Összesen 100.000 nyeresemény **245 millió lej = 49 millió Kc** összértékben. Minden nyeresemény készpénzben és levonás nélkül kerül kifizetésre. **Minden második sorsjegy nyer.**

Az I. oszt. huzása 1928. jun. 25.

Rendeljen azonnal a közismert pozsonyi

FORTUNA bankháznál, Bratislava

Megrendelő lap Borítékban küldendő

Fortuna Bankház

Bratislava (Csehszlovákia)

Küldjenek az I. osztályú huzáshoz — egész sorsjegyet, a 400 lej — fél sorsjegyet, a 200 lej — negyed sorsjegyet, a 100 lej

Az összeget a sorsjegy vétele után postautalvánnyal vagy pénzesztendőben utalom át önöknek

Név _____

Cím (helység, utolsó, posta, utca és házászám) _____

Victor X. Ray corporation CHICAGO

Röntgen készülék — eredet Coolidge tubus diathermia, quarz-támpa, electrocardiograf s egyéb

Radiológiai és elektroterápiai készülékek vezérképviseelője

SANAX

orvosi és higiénikus készülékek lerakata București Str. Gh. Cantacuzino 2. Telefon 202-02 és 206-22. Teljes körhízi, szanatorium és hőfürdő berendezések, Elektroterápia-Hidroterápia Mekanoterápia. — Egészségügyi felszerelések Melegítő és ventiláló készülékek. Elsőrangú referenciák. — Ingyenes prospektusok és felvilágosítások.

Karpin hátsági propagandautja. B. Karpin, a Keren Hajjeszód jeruzsálemi kiküldöttje május hó közepe óta a Bánság városait látogatja meg a Palesztina Újjáépítési alap érdekében. A központ delegátusa munkáit Temesvárt kezdte meg, ahol számos jól sikerült előadás keretében ismertette az ottani zsidósággal az országépítő munka aktuális problémáit. A temesvári gyűjtőmunka, a nehéz gazdasági viszonyok dacára szépen halad és valószínűleg jobb eredménnyel fog végződni, mint az elmúlt évben. A lugosi zsidóság meghívására B. Karpin a szeptember hónap elestéjén az ottani zsinagógában tartott nagyhatású beszédet. Az ünnepek folyamán több előadást tartott Karpin, amelyek maradandó hatással voltak a nagyszámu hallgatóságra. A Keren Hajjeszód akció, az ügy lugosi barátainak támogatásával igen jó eredménnyel zárult és az elért jegyzések összege, amely jóval fölülmúlja a tavalyit, a lugosi zsidóság ideálizmusáról és áldozatkészségéről tesznek tanúságot.

Rövidesen befejeződik a szakértői munka a Károlyi-vagyon felosztása körül. Budapestről jelentik: Pesthy igazságügyminiszter kiejelentette, hogy a Károlyi-vagyon felosztásával kapcsolatos szakértői munka hamarosan befejeződik. A becslés alapján a földbírtok bíróság még e hónapban megállapítja a vagyonértéket melynek alapján a vagyon hatvan százaléka az államra, negyven százaléka pedig az örökösökre száll.

alom
hoz jutni. —
25-én
áték huzása,
egy sors-
közismert
ÁR
Kosise
jegyek árai:
20, 15, Kc 10

nek a minék a
A délutáni
egy hadiárva
ünnepeket véget
az Arvagon-
hivatalos fogá-

Ilunk

Antropia,
munka.

ropot, hanem
akinek ideálja
nép regene-
sal Márama-
azája, de ez a
egyenes hát-
thetőséget.

Chevra Ka-
Idzőr a zsidó
bli a Talmud
óra a Nőgy-
5 héber nyelv-
vében üdvözl

és ezzel végel

bank diszköz-
kat holnap

názba

airól",
k

ra fogott fer-
szívesen el-
t.

erekabb le-
hatalmás

asuti tolvaj
azt nevezte
Három fe-
a vélemény
verték Jerry
helyből a
litani ápolás
a rákórház-
gazgatójának
a szülei és
a kívánczók

er
ázában

ték
ukban

mben

1928 június 5.

EN KAP

zonkötésben
ranyozással

JAVA

lek szerint:

ktetés
fehér
go
paplója
na magánélet
h, az újságíró
ok ébresztője
önagsága vezet
ett millió
er ur, mint

nyakék
diszvásonkötés
et azonnal be
e három in

YEN

denki

a össze

eket, mindenki
rja. — Ha a
egy a fizetett,
eket

tesen

rt ha a so
ótolhatók.
ndosan töröl
ni!

Kolozsvár)

és szorulat
m ingyen ját
y kötet ára füze
erre, — az állítat

bó és

n kötet,

költségmentesen.

számokat,

számokat.

U

ndezése Romá
écsből jelentik:
tegnap terjesz
rák állampolgá
szpirkoronák
s követelések
7-én megkötött
ció szerint a
n megszűnnek
egyezmény élet
létrejött elévü
osságai haladá
gó adósságokra
nak. Az elévü
beleszámítás
sével kezdődik
salább hat hó
elért döntőbi
Erre a pót
vonatkozik az
lejárt elévülési
dekokra, azért
évi alapegyez
osan elhuzó

SPORT

Vasárnapi eredmények

Banatul—Universitatea 2:1 (1:1). A jászvásári bajnokjelölt csapata csalódást kellett azok előtt, akik a Kinizsit verő csapatot valami különösebbet vártak. A csapat szorgalmas, de sallangmentes semmitmondó játékokat produkált, amely ugynevezett szép futballal kevés kapcsolatot tart fenn. Az Universitatea a szokott lelkesedéssel kezdte, de a második félidőben elkészült. Ha egy-két játékos nem küzd szokatlan indiszpozícióval, akkor talán megfordított eredményt is elérhetett volna.

Az első harminc percben az U erősen támad, de csak a 31 percben tud Giurgiu II. éles gólt löni. Egy perc múlva Dobay lövést Buga kiejti. Kiss belövi. A második félidőben 15 percig az U támad, de utána az állóképes Banatul veszi át az irányítást és biztosan győz. 15. percben Oltean tekintélyes lufjától segítve Kiss kinyitja és védhetetlenül gólt lö. A Banatul ereje abban rejlett, hogy agilis csatársora ki tudta használni ellenfele védelmének hibáit. Egyenlőleg Ignuca, Madarász, Ciolac, Dobay és Kiss emelkedtek ki, ugyanez az U-ból csak Giurgiu II-re mondható. A védelemben olykor Olteanu volt megbízható, míg Ghilezan jól kezdett de kifulladt. A csatársor Giurgiu és helyenkint Cocoiu kivételével indiszponált volt.

Videki eredmények

Nagyvárad. Romania—Amator 1:0 (1:0). A Romania kisarányú győzelme meglepetés. A kolozsváriak biztosan győztek, de a jól védekező váradiakkal szemben csak a legkisebb gólarányt tudták produkálni. A gólt Cipcián rugta, bíró Csillag.

Máramarosziget. MSE—CFR Kolozsvár 1:0 (1:0). A kolozsvári vasutasok veresége ugyanolyan körülmények között következett be, mint multheti nagyvárad győzelmük. Az első félidő elején az MSE gólt ér el Kassay révén, azután védelemben vonul és főleg Rónay kapus bravuros védése meghiúsít minden egyenlítősi kísérletet.

Arad. Gloria—CFR—AMTE 2:1 (2:0). Bíró Mánya.
Coltea—Olimpia 6:1 (3:1)
Brassó. AAC—Brasovia 0:0.
Coltea—Brasói komb. 2:1 (1:1), (0:1) Meghosszabbítás után a játék 136 percében esett a győztes gól.
Temesvár. TAC—Rapid 3:2 (2:1). A TAC végre kijátszotta azt a formát, amelyet hívei rég várnak tőle. A gólokat Csányi 2, Posszák 3, Konyor 2 és Ognyanov, illetve Vitye lötték.

Alba-Julia. Unirea—Haggibbor komb. A Haggibbor első csapatából csak három játékos szerepelt az együttesben, amelyet főlényesen vert meg a jóképeségű gyulafehérvári csapat.

A KKASE kerékpárversenye. A KKASE tegnap délután 3 számból álló kerékpárversenyt rendezett a városi sporttelepen lebonyolított futballmérkőzések félidőjében, mely újabb bizonyítéka annak, hogy kerékpársportnak Kolozsváron jó talaja van. A verseny részletes eredményei a következők:

100 m-es sprintverseny 1. Kuti János 1 p. 44.8 mp., 2. Vass Lajos 1 p. 46.3 mp., 3. Bratescu.
Lassúsági verseny. 1. Cimpian 9 p. 39 mp., 2. Picketti 9 p. 3. Baier 7 p. 07 mp.
400 m-es selejtezőverseny. 1. Vass Lajos 41.6 mp., 2. Bratescu 41.8 mp., 3. Kuti Joan 43.5 mp.
Valmennyi versenyző a KKASE tagja. Az elért idők aránylag igen jók és azokon meglátszik a tréningmunka. A verseny sima lebonyolításának érdeme Weber Oszkár mérnök, szakosztály-vezető.

A KÜLFÖLD SZENZÁCIÓJA
Amszterdam. Uruguay—Németország 4:1 (2:0). A németek nagy győzelmi eredményekkel indultak küzdelembe és egyöntúzóan 20.000 német néző is

támogatta, a délamerikai világbajnokcsapat azonban biztosan és megérdemelten győzött. A mérkőzés rendkívül izgalmas lefolyású volt, mert a német csapat tulságosan durva játékot produkált, amit az erélyes Jussuf Mohamed egyiptomi bíró kiállításokkal torolt meg. A német csapat egy ízben le is vonult és csak hosszabb purpalé után tért vissza a pályára. 3 gólt Petrone, egyet Castro lött, míg a németek vigaszgólját szabadrugásból Hoffmann érte el.

Argentina—Belgium 6:3 (3:2). Uruguay a középdöntőben a spanyol—olasz meccs győztesével, Argentina pedig az Egyiptom—Portugália játékból kikerülő győztesrel fog mérkőzni.

Budapest. Ferencváros—Vienna 3:1 (2:1). A magyar bajnokcsapat főlényesen győz a legjobb formában levő bécsi együttes ellen. Mindhárom gólt Takács, a bécsiekét Hoffmann rugta.

Ujpest—Sabaria 2:1 (2:1). A bajnokság második helyéért folytatott heves küzdelem Ujpest győzelmével végződött, amelynek góljait Ströck Albi rugta. A Sabaria góllövője Stoffian. A Sabaria a második félidőben főlényben volt, de nem sikerült egyenlítőnie.

Hungaria—Bocskay 5:2 (3:1). A Hungaria főlényesen győz.

Budapest tenniszbajnokságainak döntőjében a férfi egyest Kehrling nyert Pétéri ellen miután Luppú dr. már az elődöntőben kiverte, a női egyes győztese Baumgarten Magda. Az aradi versenyzők közül Dörner a vegyes párosban Baumgartennel a döntőbe jutott ott azonban a Kehrling—Kransey pártól vereséget szenvedett.

Bécs. A nemzetközi uszóversenyen Bárány 100 méteren 1 p. 00.4 mp. alatt győzve legjobb ezévi európai időt uszta ki. A 3x100 méteres vegyes stafétában az Austria csapata 3 p. 45.6 mp. idővel új osztrák rekordot állított föl.

Simmering—Austria 3:2. Nagy megfapetés.

Banatul—KAC 2:0 (0:0). Ma délután zajlott le Kolozsváron a Banatul—KAC mérkőzés, amelyet megérdemelten a tempóiróbb és technikásabb Banatul nyert meg. A Banatul góljait Madarász és Kiss rugták kornelből. A KAC csatársora, amelyben Giurgiu is szerepelt teljesen akcióképtelennek bizonyult. Seliianu elfogadhatóan bíraskodott.

MOZI

Corso filmszínház műsora
Kedd: 5, 7 és 9 órakor: *Autóval Európán és Ázsián keresztül és motorkerékpárral a Bolomítokban.*

Hirdessen az „Uj Kelet”-ben

A tudományos irodalom nagy eseménye!

Dr. Ligeti Sándor új könyve
Az erkölcs keletkezése és fejlődése
Az erkölstudomány nagy kérdéseinek ismertetése és továbbfejlesztése
Kivonat a tartalomából.

Az erkölstudományok gyakorlati jelentősége.
Gyakorlati és elméleti erkölcs

Az erkölcs keletkezése.
A lelkiismeret.
Az állati csoportok erkölcsi értékei.
Egyéni és társas erkölcs, stb.
A jó és rossz jelentősége az etikában.

Az erkölcs élete.
A vallás erkölcs.
A nevelés, tekintély és hatalom.
Az uralkodó erkölcs kettős jellege.
Az erkölcsök differenciálódása.
A foglalkozások és nemzeti élet erkölcsi.
Gazdasági erkölcs.
Társadalomtudomány és erkölcs-tan, stb.

Az erkölcs fejlődése és jövője.
Az erkölcs-tan útja a politika tanulmányozásához.

Kapható az Uj Kelet könyvostályában

Pályázat.

A nagyváradi izr. hitközség pályázatot hirdet az énekkar kiegészítéséhez szükséges 30 év körüli basszista énekes állására, aki az énekkarvezetést is helyettesítheti és jó zeneértő. Előnyben részesül, aki jó előmadkozó, sochet ubódek és balkore. Az állás azonnal elfoglalható, utiköltséget csak a meghívott igényelhet. A pályázatok a hitközség Printul Carol II sz. alatti irodájába nyújtandók be.

Most jelent meg
Kurt Münzer: JUDEANS KREUZ!
Judenroman
Ára 135 lei.

Leopold Hichler: Der Sohn des Moses Mautner
ára füzve 140, kötve 180.

Mulford: „Der unendliche Geist des Guten. Ara vászonkötésben 150 Lei

Dr. S. E. Soskin Kolonisationsrevizionismus.
Ára 32 Lei.
Jüdische Schwänke
Füzve 180
Kötve 230

Kapható az Uj Kelet könyvostályában.

APRÓHIRDETÉSEK
Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Állástkeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelleges levelet csak úgy továbbítunk, ha portó helyéget mellékelve van. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.

Hajhullás
és hajkorpa ellen legjobb szer az „Egger-Petrol”
Kapható minden gyógyszerárban és drogueráriában

Keresek egy fiatal fehér munkást, aki a javítási munkákban is járatos. — Ajánlatot Fülöp Sándor ékes rész, Targul Pestului No 5. **Sibiu** — küldendők 584

Eladó keveset használt, féregmentes Schöber-ágy, Strada Aventurilor (Kalando.) 42. (Küvári telep)

Legújabb villanyfelvételi kitűző „Syrena” gramofon művészlemez 98 leíért kaphatók. Legújabb slágerek. Triskánál — Cluj

Pince
cca 250 m², világos, raktárnak, műhelynek kiadó. Maironutca 28.

Román német és heber órákat ad diplomás tanár. Cim a kiadóban

Eladó egy kiváló hangu mestőregedű. Cim a kiadóban.

Román levelezést vállalok. Cim a kiadóban

Szabogarakat
muszkákat biztosan kiirtja Svabporral. Hivatalos bizonyítvánnyal garantáltan mérgegmentes Embernek, háziállatoknak teljesen ártalmatlan. — Egy csomag elegendő teljes kiirtáshoz Utánvétet 55 leíért szállítjuk. Vizonteladoknak rabatt. — **Mithos Vegyiművek Rt., Braşov Telefon 4-32.**

Zsidó ima könyvek, Gyapju és selyem-talcsék
legutányosabbban beszerezhető **Clujban ROSENZWEIG ANTAL cégnél**

Asszonyom!
Gondolt-e arra, hogy mi a betegség kúriórása? **Nem**, mert ellenségesen mindenekelőtt legfontosabbnak tartaná **ágy tollát**
melyen életének legalább 10 évét fertőtlenítés gőzölés molytalanítás felélesztés és portalanítás a teljesen új rendszerű épekek **Toll-megmunkáló gyarnak**
St. J. S. I. (Nagyszamosud) H. út 40. A megmunkálásnál bárki jelen lehet. Néhány óra la m. k. t. megkezdők

Esőköpeny . Lei 900
és feljebb
Trench-Coat Lei 3500
Neumann M. Cluj
férfi- és fiuruha-áruháza Piaţa Unirii 14.

Esőköpeny . Lei 900
és feljebb
Trench-Coat Lei 3500
Neumann M. Cluj
férfi- és fiuruha-áruháza Piaţa Unirii 14.

Az utolsó máglya

Irtó Szabó Imre

18

— Mondd nekik, hogy menjenek a pokolba! Gyáva fickók! Fölkoncolatok néhányat közülük és helyreállítom a harci szellemet. Eredj!

Aztán tovább tanácskozott, de szegényes ötletekkel.

Javasolta, csináltassanak gyorsan röplapokat szórják széjjel a nép között, a cédulákon pedig körülbelül az álljon, hogy itt az utolsó óra, a zsidók ime kimerészkedtek a városba és urai lesznek az örök Rómának. Ha ezt a szégyent el tudja viselni a büszke város, akkor a Sárgakék Tanács elhárít magától minden feletességet. A zsidókat mind egy szálra le kell mészárolni. A béke csak így állhat helyre megint.

A négyek lezuhalt fejeit üttek. Senkinek nem volt a javaslatához bátorító megjegyzése.

— Ej — szólt Fernando szárnyasgegétten, széles, keserű gesztussal — nincs mit csinálni. Látni, ti is legszívesebben elbujnátok, mint a vakondok.

Hátradült a székében, megtörtülte izzadt homlokát és sápadtan, akadozva szólt:

— Nem marad más hátra. Mindenki végezzen magával!

Posádlott, mereven kihúzta magát, törét kivonta hüvelyéből, ujjait végighúzta a kétélű pengén, jónak találta és visszatette.

— Gyereink!

Kivonultak az udvarra.

Fernandó azzal a gondolattal ment, hogy majd otthon végez magával. Van egy díszkardja damaszkuszi pengével, amivel egy nemesi küldöttség ajánlkozta meg azokban a napokban, mikor megalakították a tanácsot. A kard — gyorsan szerzett hatalmi szimbólum — most, amikor a Sárgakék Tanács széjjelhullott, memóriává lett lángpallos, amely elállja élete útját. Különösnek találta, hogy most közvetlenül a halál előtt nincsenek olyan képzetek, mint amilyenek a mágyaitételek előtt voltak. Inkább csak tompa visszaeszmélések kínozták. Fiatalsága vonult fel előtte, a római ház oszlopos, magas tornácaival, előtte simára csiszolt kőpadok, amelyekben a gesztenyefa hullámos susogása között szokta olvasni áhitatos egyedülletben Petrarca verseit.

Körülnézett az udvaron, itt is kőpadok voltak és az egyikre leereszkedett. A négyek melléje állottak némán, elkéseredetten, egyetlen szót nem szölkáltak, minden érzés, minden gondolat kihullott belőlük.

— Hagyjatok magamra! — szólt Fernando.

Azt hitték, a diktátor itt fog végezni magával és egyazon ösztönrel akartak mind a négyen tanui lenni emek a látványuk. A tágas udvar egyik szögletébe vonultak és feültek egymás mellé a falba vájt padra, onnan lesték kiszáradt torokkál a kimondott ítelet végrehajtását.

Csak hogy ezt nem láthatták.

Fernandó nyaka fölött összekulcsolta a kezét és belebámuit a földre. Agyára egy utolsó bucsú képe rajzolódt. Egyetlen fiát látta, a sudár és szép Giovannit, tizenöt éves és már valóságos asszéta, róla mintázhatták volna a díszkoszvetőt, olyan daga dozó az izmai, olyan tökéletes a testedzésben kidolgozott minden formája. Szelleme friss és fogékony, tartásán az évszázadokon átöröklött nemes-ség hullámzik. És ez a fia nem lesz az örököse! Alig kamaszkodó korában már Francesco Berni szatirait olvasta s a napokban kellett kitépni kezéből Voltairenek éppen azt a munkáját, ahol ez a kalandor francia a szenteket csufolja! Giovannai lélekben bizonyára ott van a franciák között és ha bejönnek talán abban az órában fogja ujjongva köszönteni őket, amikor apja a díszkarddal fog véget vetni életének.

Kezéi lefejtette nyakáról, kiegyenesedett és keserű-eszelősen kacagott.

Barátai hirtelen talpra állottak és feléje mentek. Leundon intett nekik, majd ő maga is fáradtan fölkel.

— Rosszabbul nem végződhetett volna!

Nem is szavakkal, hanem hörgéssel mondotta és a négyek bármennyire is el voltak tompulva, megéreztek belőle, hogy Fernando ezuttal a stron tuli dolgokat fájlatja.

— Majd otthon — szólt aztán emberibb hangon. Tudták, ez azt jelenté, hogy mindenki odahaza intézze el az életét.

Amint kilépett a kapun, az örök már nem tisztelték neki. Fernando felocsudott és az uri gög utolsó lobbant benne. Töréhez kapott, de lefogták. Most látta, hogy már nem a sárgakékek állottak őrt. Más emberek, sokan, francia kokárdával nyü-

zögtek a tanácsház előtt és egy marcona ember sötéten így szólt hozzá:

— Önök itt maradnak a házban és velünk jönnék!

Intett fegyveres társainak, akik visszatereltek és körülfogták az udvarban a Sárgakék Tanács vezetőjét és vezérkarát, kintozták és hátrakötött kezekkel oda kísérték a szobákhoz, ahol a papok voltak lecsukva, közöttük Mario püspök. A foglárók alázatosan mosolyogtak és gyorsan átadták a kulcsokat az új embereknek.

A felszabadult foglyokat elvonultatták a Sárgakék Tanács levitézlett hősei előtt, elsőnek az inkvizíció volt urát engedték ki, az Igazság Légiója talán nobilitásnak akart mutatkozni, a lefogott főpappal szemben, vagy — és ez a szándék valószínűbb — Fernandót akarta vele utolsó aktusként megszegyenyíteni. Ezt a célt bizony fokozott mértékben érte el, mert amikor Mário kilépett börtönéből, csak egy pillanatra torpant meg, aztán odalépett az új foglyok elé és először Fernandónak, majd sorba a többinek letépte sárgakék jelvényét.

— Nem hittem, hogy ezt az órát ilyen hamar megérem. — mondotta nagy megkönnyebbüléssel a kiszabadult papoknak.

Fernandó gondolkozhatott börtönében, hogy milyen kár is volt már ott az udvarban el nem térni az életet. Egy erős dőfés a bordák közé és ez a megszegyenyülés bizony elmaradt volna! Hiszen, gondolta, így akart cselekedni, ez igaz. De nem tudott társai előtt szerepelni, mert sokkal jobban megvetette őket, sem hogy példát nyújtson nekik az utolsó órára. Ime, így bünhődik az ember, ha megveti sorstársait. Kitérő tanulság — gondolta — de kissé elkészt tanulság!

Reggel, mire a római civilek kitérültek szemüktől hidegcs, nehéz álmukat, az uccákon már nagyszuronyu francia katonák őrzései cirkáltak. Lomhán nézdegéltek a templomok falmélyedéseiben álló kegyes szobrokat, a terek sima, széles köveit, amik jólesett járni, pedig a rongos lábbeliket csak vékony bőrszűjkek tartották a lábfején. Furesa és különös habitusban voltak, fekete szárnyas kabát és végig ptykes fehér pantalon, magas, kemény, kek csakó, vagy frigidai sipka a fejükön. A bal vállon végig nemzeti szalag, félelmetes és hegyes hosszú szurony a puskán, amelynek agyút kérges kezük keményen tartotta. De arcukon nem a zsoldosok felhős marconasága tespedt, hanem győzelmi frissesség volt. Mintha mondták volna:

— Gyertek velünk, miénk a szabadság és miénk a jövő!

A bohémek, öregek és ifjak, ott tolongtak körülöttük, etelt hoztak nekik, lábbelit, virágot. A római franciák zászlosan táncolták körül őket zenével. De maga a város népe nem vett részt az ünneplésben. A polgárság nem tudta mire vélni, hogy a Sárgakék Tanács olyan gyorsan elpárolgott és nem érte, hogy a pápaiak miért nem vették át nyomban a fegyvereket. Csodálkoztak azon is, hogy misem történt közben, holott a franciák és zsidók könnyen visszaiüthetnének. És mert ez nem történt meg eddig, attól féltek, hogy megtörténik a közeli órákban és imádkoztak, hogy az Úr hártson el fejük fölül minden veszedelmet. Nem jött ki a külvárosok népe sem. A »jobbjaik« tanácskatonák és besugók voltak és a fejükkel játszottak volna, ha most az uccákon mutatkoznák. Csak a maroknyi lelkes republikánus és a franciák csináltak lakodalmas örömeiket az uccán, amíg zárt sorokban, katonás rendben nem jöttek a köztársasági katonák brigádjai.

Az Igazság Légiójának házában nagy fátylasmenetet készítettek elő. Gyertyakészítők, kőtelverők, kátránnyal dolgozó munkások gyorsan százaik készítették a fekete fátylákknak, hogy Napoleon katonái tiszteletére Róma estjét megvilágítsák. Fernando, Francesco és a másik három börtönük ablakából nézhették a nagy készülődést. Ezt az utolsó szórakozást még megkapták a győztesektől.

Fernandó elfőtte arcát, leült az egyetlen székre és meginnt a végzet fantomjai játszottak vele. Tüzes hullám csapott végig rajta, majd jéggyötyök kergézték a gerincén. Fölmarcangolt képzeletében odairajzolódott az utolsó római máglya jelenetei, amint Lea felborzolt hajjal rágta és tépte kötelékeit és ahogy odaomlott jegyeséhez. És tűz köröskörül. Tűz, tűz, tűz, tűz, tűz!

Aztán meginnt a fia szép feje és nemes tartása jelent meg felgyült képzeletében. Voltairet olvasta! Eh! Hiszen Voltaine nem is volt istentagadó. Ő állította föl a tételt, ha nem lenne isten, akkor fel kellene találni és ezt bizonyára nem gunyból mondotta. Csak a papokra haragudott, Giovanni is ha-

ragudjon a papokra!

Imádkozott, hogy Giovanni ne tegyen lépéseket a kiszabadítása érdekében. Ezt a borzasztó szégyent a tulvilágon is érezné. Csak méltó halált, golyót eszkozőne ki számára, ne akasszák, ne dobják oda a lángok martalékjává. Aztán kegyes, alázatos pillanatai voltak. Isben akarata bár hogy is lesz és ebbe bele kell nyugodni. De ez csaló érzés volt, mert azután tüzes átok szállott idegeibe és kárhözta apját és szülőanyját, amiért a világra teremtették.

Kürtöszó és dobpergés hallatszott a távolból.

Ezredek dobogtak a városban, lovasok az élén, mögöttük zárt, széles oszlopokban, tépett zászlókkal, könnyű granátosok. Napos idő volt és a tarka felvonulás és az ágyuk zakatoló zörgése a bámuló civilekben cinymta a félelmet. Harcias, ébresztő kürtjelek, robbanó, recsenő zeneszó, tarka, mozgalmas parádé — mindez gondot feledtető élmény volt.

Este kijöttek a fátylász menethez a római polgárok is, látván, hogy a megtörtelés dmarad. Sűrű rajokban mentek a volt Sárgakék Tanács palotája elé. Innen indult a menet és ebben volt valami izelítő a jövőndő megtörtelésből.

Indulás előtt még egy látványosságban részesültek, amittől szűkülniök kellett. A ház elé ugyanis kihozták megkötött kezekkel Fernandókat és lohogó fátylával körüláncolták őket. Azt hitték, itt nyomban felperzselék őket. A civilek és a küllelkek sőpredéke tehát elsiették, haza bujt mindenki, mert attól tartottak, hogy az öt vezér után a láncokbe veszik a volt híveket.

Fájdalmas, fanyar hangulat ömlött végig a zsidó városrészen. Ime bejöttek a felszabadítók és éppen róluk feledkeztek meg, holott naivságukban úgy gondolták, hogy az egész eset az ő megmentésük érdekében volt. Nem sokáig kellett sopánkodniok, mert lóháton jött egy testes tiszt, vele néhány katona. Furesa volt, amikor a rövidlátó tiszt hosszú távcsővel kutatta a helyet, ahol néhány lovasával megállhatna. Végre a szicíliai zsinagóga előtt megállapodott és a köréje seregülő zsidóknak sparyol-zsidónyelven előadta, micsoda boldogság vár rájuk ezután.

— Látjátok, itt az én példám! Nehány évvel ezelőtt ócska könyveket árultam a Szajna partján és most a francia nemzet tisztje vagyok.

— Igaz, hogy csak felcséri minőségben! — korrigálta ki a világsavargó Charef, aki nem akarta lekicsinyíteni ezzel aranypaszományos zsidó testvérét, inkább igazolni akarta a gettóbeliek előtt, milyen tájékozottsága van a francia hadsereg szervezete körül.

Nem várta be a katonaoorvos választát, hanem meghitt hangon, ahogy egyik zsidó beszél a másik felé:

— Mondja, ha maguknak valóban olyan kitérő információik voltak, miért nem siettek bejönni ide? A vérontást bizony meglehetősen előzni!

Kissé haragosan, de azért büszkén vetette vissza a lőröl.

— A francia nemzetnek és hadseregnek nagyobb föladatakat kellett közben megoldania!

Tovább vitatkoztak volna, ha kürtöszó nem harsan. Egy reverendus ur levon és mögötie katonák csákányokkal vállakon, vonult be a gettóba. Léka Andrást jött és akkor már a vének is egybegyültek a zsinagógák előtt, Szabbatai dí Szegni nem volt közöttük, a harcok óráiban ő is életét hagyta a templom előtt.

Sámuel Caddik köszömbötte a papot előlri, istenes áldással.

— Áldassék az Úr, istenünk, világ teremője, aki győzelmi erejét átruházza a husból és vérből való halandóra!

— Köszönöm a szent áldást — válaszolt Léka megindult meleg hangon — amiben azonban büszkeség fénylott. Köszönöm, hogy kijöttetek fogadásunkra, de mi ismerjük a zsidók makacs természetét és ünneplés helyett inkább azt szeretnénk látni tőletek, hogy levettétek magatokról avult régiségek kontósét és a felszabadított világgal együtt dolgoznátok az emberi szabadságon. Elrendelem, hogy ti öreg polgártársak, elsők fegyverek, velünk együtt, a gettó falai lehordásában.

(Vége következik.)

Hirdessen az Uj Keletben

Árban, újdonságokban' minőségben utolérhetetlen az „IDEAL” nőikalapszalon C. Reg. Ferd. S. terf. és nőikalan formátások, alakítások, szalma átvarrások 48 óra alatt a legújabb divat szerinti, gyári árban készülnek. Eredeti Banco és Panama modellek

MADONIVA
Str. B
SZERKESZT
Ejjei tel
ELŐFIZETES
Egész e
Félévre
Negyede
Egy hor

XI évfoly
1928 j
* 568

Nemz

Aláb
Assoc
sajtóba

Az ameri
ban az Am
pedig a leg
előt soha
nem képvis
Amerika ere
lényegében
polgárháboru
amerikai nép
tegeződését.
sem valósult
ke csak a vil
kalmat arra,
séges nem
világháboru
erök utolsó
tetra, amely
első napjaiba
nyesültek. A
hogy a haza
mint amilyen
ságon végreh
volt Ameriká
maradéka is
fröste megah
az új szellem
pénzt áldozta
bégért való j
teket öltött. A
bozott a nép
unkban
és ez az új n
igazibb, mint
szóban, ame
nás kifejeze
Bizonyos, h
sokán, akik n
való belepést
a béke fennta
ra is. Voltak
an ellen, hogy
kontinensre k
közkedési áll
lálták szembe
kor a dolgok
lyasát nyerték
te a hadsereg
targ körül n
nép nagyrahe
zetet, egy új
mag.

A nemzeti
lyát hártotta
must és a kas
és minden né
te meg erőit e
nek előnyei p
tak meg anny
Kelet tomegei
ton, bányákat
részek, a közt
kermékkel lát
Az észak elad
a délvidek vis
leteit fedezi ü
nem konkurre
dés. Olyan fol
nagyon helyes
kiszolgálás és
nyét teljesíti.
bárós fejlődés
szükséget szer
nyebb a részre
re. Egyszerűbb
ber az eke szá
pedi mellett v
nik, és így ker